

1 petak, 07.07.2006.

2 [Otvorena sednica]

3 [Optuženi je ušao u sudnicu]

4 [Svedok je ušao u sudnicu]

5 ... Početak u 09.01h

6 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Međunarodni krivični sud za bivšu
7 Jugoslaviju zasjeda.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Želim svima dobro jutro. Samo nekoliko
9 manjih stvari, prije nego što počnemo. Kao prvo, gospodine O'Sullivan, prevod je
10 napravljen usmeno, kako je Vijeće shvatilo, kako bi Vas informisali. Vijeće je
11 dobilo i dodatne informacije o onome što se tačno dogodilo sa ovom zaštitnom
12 jaknom i lisicama. Informacija je na raspolaganju stranama i mi ćemo Vas
13 ažurirati o tome.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Plavšić, ja doista shvatam da
15 danas nije bilo niti lisica niti ovog prsluka i one se više neće primjenjivati,
16 prema informacijama koje smo dobili ranije.

17 Gospodo Plavšić, danas nastavljamo, a pitanja će Vam postavljati
18 Tužilaštvo i Obrana. Ja bih Vas zamolio da fokusirate svoje odgovore upravo na
19 ono što je bilo u pitanju. Ako mi budemo trebali više kontekstualnih
20 informacija, onda će strane to od Vas i zatražiti. No, molim Vas da se
21 usredsredite na sama pitanja i to će nam pomoći da prođemo kroz ovaj dan što je
22 moguće brže što, ja kako sam shvatio, i Vi takođe želite.

23 Nema potrebe da kažem da je profesionalna odgovornost na stranama da
24 održe taj fokus i usredsređenost, i urade sve što se od njih profesionalno

petak, 07.07.2006.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudske postupke, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 očekuje kako bi se to i postiglo.

2 I konačno, gospodo Plavšić, želio bih da Vas podsjetim, kao što i uvijek
3 radim na početku, da ste još uvijek vezani svečanom izjavom koju ste dali na
4 početku svog iskaza.

5 I na kraju da kažem, strane su već informisane o vremenu koje je za njih
6 rezervisano, a možda bi bilo dobro da drže neko vrijeme u rezervi za kasnija
7 pitanja i oni će odlučiti sami koliko će vremena rezervisati u okviru određenih
8 granica. U svakom slučaju, mi ćemo, ako je moguće, danas završiti.

9 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, mogu li ja potražiti
10 smjernice u tom smislu? *E-mail* koji smo dobili jučer navečer bio je malo
11 zbunjujući za nas.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja nisam vidio nikakav *e-mail* jučer
13 navečer. Ja sam pratio razmjenu poruka.

14 G. STEWART: [simultani prevod] Ona je vrlo kratka. To je bio *e-mail*
15 jednog od vaših pravnih službenika i rečeno je da je vrijeme dodijeljeno svakoj
16 strani bilo onakvo kako je i objašnjeno, uključujući i vrijeme za daljnje
17 unakrsno ispitivanje.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja sam juče rekao - sat i 20 minuta za
19 Tužilaštvo, dva sata i 40 minuta za Obranu. Ono što smo namjeravali da kažemo -
20 naravno, nikad se ne zna kakva će se pitanja pojaviti - no, ako želite da
21 rezervišete određeno vrijeme za pitanja vezana za odgovore koje je dobila druga
22 strana, onda je svaka strana odgovorna za to da izvrši takvu rezervaciju. To

23

24

25

26

27

28

29

30

1 znači, drugim riječima, ako smatrate da ne trebate rezervisati 20 minuta - u
2 redu. Ali ako trebate, onda ostavite jedan sat, i ostavite 20 minuta za kasnije.

3 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala, časnici Sude. To je od pomoći.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Vidim da je gospodin Harmon... gospodin
5 Tieger...

6 [Sudsko veće i prevodioci se savetuju]

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, napravljena je ispravka za
8 jučerašnji transkript i strane su ga dobile.

9 Molim, gospodine Tieger, da nastavite.

10 GĐA SVEDOK: BILJANA PLAVŠIĆ [nastavak]

11 Unakrsno ispituje g. Tieger:

12 [Tužilac ispituje putem prevodioca]

13 P: Dobro jutro, gospodo Plavšić.

14 O: Dobro jutro.

15 P: Da počnem, možda da Vas na neki način opustim i da Vam kažem da
16 očekujem da ću jutros ja biti veoma kratak i da ću Vam postaviti relativno mali
17 broj pitanja. Ako postoji ikakav nivo stresa vezan za dugačko ispitivanje
18 Tužilaštva, ja želim da Vas umirim već na samom početku, u tom pogledu.

19 Međutim, htio bih da počnem sa jednim proceduralnim pitanjem koje sam
20 pokrenuo ranije sa stranama i sa Vijećem, a to je vezano za ono što se čini kao

1 greška u prijevodu u transkriptu izvadaka iz knjige gospođe Plavšić. Gospodin
2 Stewart i gospodin Josse vjerujem da su već upoznati s tim. Čini se da na strani
3 10 prevedenih izvadaka koji odgovara strani 201 /kako je prevedeno/. To je
4 dugački paragraf koji počinje riječima: "Cutilheirov plan". I onda, petnaest
5 redova od kraja tog paragrafa, kaže se: "U institucijama koje su bile odgovorne
6 za to, to jest ljudi odgovorni u tim institucijama smatrali su da mogu da daju
7 te informacije predsjedniku opštine." - to je sadašnji prevod, kraj citata. Ako
8 se pogleda na B/H/S, mislim da bi prevod na engleskom trebao da bude
9 "predsjednik Skupštine". To mi je sugerisano kada sam to pitanje pokrenuo sa
10 Obranom i sa službenikom Suda. Mislim da je najbolje da na to skrenem pažnju
11 Vijeću, a onda će Vijeće zatražiti od prevodilaca da se to razjasni.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Strana 201?

13 Da. Dobili smo potvrdu sada da bi trebalo da stoji "predsjednik
14 Skupštine." Prevodioci su to potvrdili.

15 G. TIEGER: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

16 P: Gospođu Plavšić, vidim da gledate knjigu. Bilo je pitanje samo načina
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 na koji je ono što je u knjizi navedeno prevedeno na engleski. A čini se da je
2 to samo bila jedna omaška.

3 Htio bih da Vas pitam, gospođo Plavšić, o jednom terminu koji ste
4 upotrijebili u vezi sa jednim tijelom o kojem se diskutovalo tokom Vašeg
5 razgovora. A to je tijelo koje je u izjavi spomenuto u paragrafima 36 do 40, a
6 to je bio Vrhovni savjet obrane. U vezi s tim, ja bih se vratio na transkript
7 razgovora koji ste vodili sa gospodinom Nielsenom, i posebno bih pogledao traku
8 8 i 9.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li svjedok ima kompletan transkript?

10 G. TIEGER: [simultani prevod] Ne znam, časni Sude.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Onda to pročitajte.

12 G. TIEGER: [simultani prevod] Da.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Vi nemate taj tekst...

14 GĐA SVEDOK: Nemam.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] ...a gospodin Tieger će pročitati doslovno
16 tekst kako je transkripcija vršena s audio-snimka.

17 G. TIEGER: [simultani prevod] A za Vijeće i strane, onaj dio na koji se
18 pozivam je na traci 8, strana 9, ili ako imate stranice nabrojane po redu, onda
19 bi bilo stranica 171.

20 P: Prvo bi bilo bolje, možda, ako ja to mogu parafrazirati za Vas, kako
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 biste općenito shvatili o čemu se tu govorilo.

2 U tom trenutku Vam je postavljeno pitanje o drugim sastancima, osim
3 Predsjedništva i Skupštine, na kojima ste bili prisutni sa gospodinom
4 Krajišnikom, a Vi ste naveli da je bila kratica nečega što je postojalo u miru i
5 ratu, u nekoj državi. I Vi ste pokušali da se sjetite u početku...

6 O: Da.

7 P: ...naziva tog tijela. Onda izgleda da ste se sjetili na dnu stranice,
8 da ste se sjetili toga tijela koje je postojalo u Crnoj Gori. Vi ste spomenuli
9 Mila Đukanovića i Crnu Goru, no u tom trenutku još uvijek se niste bili sjetili
10 tačnog naziva tog tijela koje ste pokušavali da spomenete u odgovoru na pitanje
11 gospodina Nielsena. A onda, oko pet strana kasnije, tokom diskusije, kada ste
12 počeli da govorite dalje o tome, gospodin Nielsen je rekao: "Nemamo ime za to
13 tijelo." A onda se pojavio u to vrijeme taj naziv, to ime - Vrhovni savjet
14 obrane - kojeg ste se tada sjetili.

15 Čini se da postoji jedno vrhovno tijelo koje se zvalo Vrhovni savjet
16 obrane, koje je postojalo u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji.
17 No mi nismo vidjeli podatke o tijelu Vrhovni savjet obrane u Republici Srpskoj
18 od 1992. do 1995., pa bih htio da pogledate ovaj naredni dokument koji se može
19 podijeliti, a to je zapisnik sastanka Vrhovne komande Vojske Republike Srpske,
20 koji je održan 20. decembra 1992.

21 A dok se to dijeli, ja bih želio da Vas pitam još jedno pitanje. Čini mi
22 se da se o tome nešto govori u intervjuu, ali želim da provjerim. Ovo se tijelo

1 bavilo uglavnom pitanjima zaliha i logistike za armiju. Je li to tačno?

2 O: Ja bih htjela da Vam objasnim jednu stvar. Ako analizirate naziv
3 "Vrhovni savjet odbrane" ili - imali smo još jedan savjet, a s... š... sa kojim se
4 nazivom Vi ovde susrećete - to je "Politički savjet SDS-a". Mi sm... prvi dan smo
5 mi govorili o toj terminologiji. Sasvim je s... drugačije kad imate jednu
6 instituciju koja se naziva "savjet". Savjet savjetuje, ali nije obavezujuće.
7 Tako je bilo u... u Političkom savjetu SDS-a. Politički savjet SDS-a kaže, povodom
8 neke situacije: Naš savjet bi bio da se uradi to i to. To nije obavezujuće za
9 SDS. Isto tako, Vrhovni savjet odbrane...

10 Da.

11 P: Gospođo Plavšić, oprostite. Hvala Vam na ovome. Možda je pitanje
12 jednostavnije nego što zahtijeva da se ulazi u funkcije bilo kojeg od ova dva
13 tijela. Moje je pitanje naprosto u svjetlu činjenice da izgleda da pokušavate da
14 se sjetite tačnog naziva tog tijela kada ste po prvi puta o njemu razgovarali, a
15 onda ste ga se sjetili kao nešto što je slično tijelu koje je postojalo u Srbiji
16 i Crnoj Gori, odnosno u SFRJ. Htio bih da Vas pitam da li je ustvari to bila
17 Vrhovna komanda, a ne Vrhovni savjet obrane?

18 O: Ne. Ne. Vr... to je bio Vrhovni savjet odbrane, i sad kada ste Vi ti...
19 čitali neke dijelove ovoga transkripta, ja se sjećam tog momenta kada sam n...

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 gospodinu Nilssonu rekla: "Stvarno ne mogu da se sjetim, ali" - rekla sam mu -
2 "verovatno u toku razgovora ću se ja toga sjetiti." I tu je tačno opisan cijeli
3 proces mog prisjećanja.

4 Ali kod nas je jako jasno... jasna razlika između tijela koje donose
5 odluku - Vrhovna komanda - i Vrhovni savjet odbrane. Vrhovni savjet odbrane daje
6 savjete i, kao što rekoste, zaista, ja se sjećam tema Vrhovnog savjeta odbrane -
7 hoćemo li imati pare da kupimo kiseli kupus, jer to je jedini izvor C vitamina
8 za vojsku preko zime; da li imamo novaca za cipele, i tako dalje - evo, da
9 kažem, neka logistika. I general Đukić, koji je bio zadužen za to, on je taj
10 koji je iznosio te potrebe vojske na Vrhovnom savjetu odbrane. Nije to bilo neko
11 tijelo koje - a ne znam ni ja - komanduje vojskom. Istog...

12 Ja.

13 P: Da li se sjećate kada je osnovano to tijelo poznato kao Vrhovni
14 savjet obrane... Vrhovna komanda?

15 O: N...ne znam ja šta je v... Što se tiče Vrhovne komande, vrhovni komandant
16 je postojao, ali o...o... kad je organizovano ovo tijelo, ja ne znam. Ja... ja mislim
17 da, ja kad sam pobjegla na Pale, već je bilo sve: Vlada je postojala; postojala
18 je Skupština još mnogo ranije; Predsedništvo - 12. maja; vojska - 12. maja, na
19 onoj sjednici u Banja Luci, ja nisam bila. I tako. I ništa čudno, ja mislim da
20 je to - nisam sigurna da l' to postoji u drugim državama - ali to je b...bilo,
21 kako Vi znate, ovaj, vidim da znate, u SFRJ. Čini mi se da i sada, tu i tamo,
22 čitajući novine vidim: Vrhovni savjet odbrane Srbije, Vrhovni savjet odbrane

1 Crne Gore. To su informacije koje ja imam.

2 I u bukvalnom smislu reči je "savjet" onaj koji daje savjet, tijelo koje
3 daje savjete. Nisu savjeti obavezujući.

4 P: Samo jedan trenutak. Još jedno pitanje o ovoj temi. Osim postojanja
5 vrhovnog komandanta, da li se sjećate tijela koje se zvalo Vrhovna komanda u
6 Republici Srpskoj, od 1992. do 1995., i koje je tamo postojalo?

7 O: Izvinite, od 1992. do 1995., Vi kažete? Je l'...

8 P: Odnosno, u bilo kojem trenutku 1992., pa do bilo kojeg trenutka nakon
9 toga.

10 O: Vrhovni savjet odbrane je bio, a predsjednik republike je vrhovni
11 komandant.

12 P: Hvala, gospodo Plavšić. Htio bih da pređemo na jednu drugu temu, a
13 ona je vezana za nešto što se nalazi u razgovoru koji je s Vama vođen. Ja sada
14 gledam tačku 30 Vašeg intervjuja, odnosno Vaše izjave, a i odgovarajući dio
15 intervjuja.

16 Vi ste naveli svoje vjerovanje da su neki od zapisnika Predsjedništva
17 možda napisani neko vrijeme nakon što se sjednica održala, odnosno, nakon što su
18 se ti događaji dogodili. Ako sada pogledam stvarni razgovor koji je vođen sa
19 gospodinom Nilssonom, onda bi to... mislim da strane imaju verziju gdje su
20 stranice pobrojane po redu, i mislim da bi to bila strana 86. Čini se da ste
21 naveli da je bilo nekoliko razloga zašto ste mislili da je takav slučaj. Jedan
22 je bio Vaše sjećanje da je određeni broj zapisnika potpisao doktor Karadžić kao
23 predsjednik, a ne predsjednik Predsjedništva, a on nije bio predsjednik sve do
24
25
26
27
28
29
30

1 decembra 1992. ili januara 1993., to ste rekli. A drugo je da ste se sjetili
2 nekih zapisnika koji su se odnosili na Republiku Srpsku, a ne na Srpsku
3 republiku Bosnu i Hercegovinu. Da li se sada sjećate tog dijela o kojem ste
4 govorili u razgovoru?

5 O: A kako da ne. Kako da ne. Jako dobro se sjećam, zato što sam tim
6 papirima, i ne samo zapisnicima, nego sam imala na raspolaganju od strane
7 Tužilaštva, kad... prije izricanja moje presude, imala sam priliku i da vidim
8 neka... neka odluke koje je predsjednik Karadžić potpisao, i onda sam se sjetila
9 onog vremena s čim smo mi raspolagali tehnički, da se tako nešto napiše. Jedno
10 vije... jedno vreme, ja se sjećam da smo imali dve mašine, onu "Olympiu", i... ne
11 znam da... da li je... kompjuter nije bio, makar ono u početku. S te strane mi je to
12 postalo nekako interesantno, pa sam i malo studirala to. Svi zapisnici su... retko
13 tu se nađe zapisnik koji je na više od jedne strane. Isto tako, piše... počinje...
14 sastanak počinje u 8.00h ili u 9.00h, tako nešto. Da Vam kažem, zbog spavanja
15 gospodina Ka...Karadžića, njegove navike da dugo spava, to je rijetko počinjalo u
16 ta doba. Mislim, e... ne... ja b... ja bi' skoro sigurno mogla da kažem da nije nikad
17 ni počelo u ta doba, i čak piše kada je završeno. To podrazumijeva tako n... da...
18 d... tako nešto podrazumijeva da smo imali zapisničara koji je vodio zapisnik, ali
19 očito da je to pisao/la neka osoba, verovatno sekretarica u njegovom kabinetu,
20 koja je imala u glavi neku formu kako zapisnik treba da izgleda. A kad sam ja
21 postavljala pitanje zašto se ne vodi zapisnik, onda je rekô gospodin Karadžić -
22 on kasnije izdiktira svojoj sekretarici zaključke sa sastanka. Bilo je tako.

23 Mislim, jedna s... za onako ozbiljnu situaciju, a i da nije ozbiljna
24 situacija, za mene je bila to jedna b...blago rečeno čudna, ležerna, ovaj... ležeran
25 pristup tome.

1 A što se tiče tih potpisa, ja sam našla šest ili sedam samo u tom mom,
2 ovaj, materijalu koji sam dobila. Kad nije postojala Republika Srpska, nego se
3 drugačije zvala, pisalo je "Republika Srpska". Kad nije gospodin Karadžić bio
4 još predsednik Republike Srpske, nego je bio predsednik Predsedništva, nekada u
5 papiru piše "Predsednik Republike Srpske". I moj je utisak, ja sam ga tako iz...
6 ovaj, iskazala, da imam utisak - a mislim da sam to i u knjizi napisala - da
7 imam utisak da je materijal, neki materijal, ne znam drugačije da kažem nego
8 isfabrikovan i poslan ovde.

9 P: Dozvolite da se vrlo kratko osvrnem na nekoliko činjenica koje ste
10 spomenuli. Kao prvo, ovi zapisnici Predsjedništva su na raspolaganju stranama i
11 Vijeću već dugo vrijeme. Ja sam iskoristio priliku da pogledam te zapisnike.
12 Nećemo kroz njih prolaziti sa Vama jedan po jedan. Mislim da bi to bio
13 nepotreban proces. Ali vezano za upotrebu termina "Republika Srpska" u odnosu na
14 "Srpska Republika Bosna i Hercegovina", ako se pogledaju ti zapisnici, izgleda
15 da se odražava sljedeće i to, bilo Obrana ili Vijeće, mogu i nesumnjivo hoće to
16 pogledati, da tokom vođenja zapisnika od početka, u maju, pa tokom čitave 1992.,
17 oni govore neprekidno o Srpskoj Republici Bosni i Hercegovini. A prvu referencu
18 na Republiku Srpsku, tj. Predsjedništvo Republike Srpske, sam našao negdje u
19 oktobru. I mislim da ćete se složiti da je to pitanje po prvi puta pokrenuto u
20 Skupštini, tj. pitanje promjene naziva republike, po prvi puta pokrenuto u
21 Skupštini u avgustu, a zvanična promjena se dogodila na sjednici

1 Skupštine od 14. i 15. septembra. I prema tome, stvarni i pravi naziv države bi
2 bio Republika Srpska. Da li je to tako?

3 O: To... to je bio jedan problem kad sam pisala knjigu, nisam znala tačno.
4 N...nisam se sjetila tačno kada je promenjeno, kad je promenjen naziv. Ali ovaj,
5 ja kad govorim, ne govorim sam... o ovome, ne govorim samo na zapisnike. Ja sam
6 imala na raspolaganju neke naredbe iz 1992. godine. Odakle meni to, nego sam
7 dobila...

8 Jeste.

9 P: Da, razumijem. Razumijem.

10 O: Da.

11 P: Ali za sada da se koncentriramo na same zapisnike.

12 O: Da.

13 P: Idemo, dakle, na sljedeći aspekt onog što ste rekli u vezi sa
14 zapisnicima. Što se tiče korištenja termina "predsjednik", a ne "predsjednik
15 predsjedništva", ja sam pregledao te zapisnike i čini se da je tamo dosljedno, u
16 tim zapisnicima - bez obzira kakva je situacija, recimo, bila u nalogima, i tako
17 dalje - da se tu govorilo, u svim zapisnicima, o "predsjedniku predsjedništva".

18 Htio bih Vam iznijeti nekoliko primjera koji ukazuju na to da su ti
19 zapisnici bili vođeni i postojali u vrijeme kada su se održavali i sami
20 sastanci. Ja imam dokumente ako želite da ih pogledate, Vi recite da li je to
21 potrebno. Možda će biti ipak brže ako bih ja samo rekao šta se u njima nalazi,
22 pa ako ste zadovoljni, da onda idemo dalje na drugi.

23 Dakle, u zapisniku Predsjedništva od 10.06., stoji da je Predsjedništvo
24 došlo do niza zaključaka i zadužilo Vladu da napravi prijedloge u vezi s tim
25 zaključcima. Ja ne znam da li ste gledali također i zapisnike sjednica Vlade.

26 O: Ne, nisam imala.

27 P: I na sjednici Vlade koja se odigrala nekoliko dana nakon toga, 15.

1 juna...

2 Ja sam čuo da je gospođa Plavšić nešto rekla, ali nisam čuo šta je
3 rekla.

4 O: Nisam... nisam im...imala priliku da gledam zapisnike Vlade.

5 P: To je u svakom slučaju u spisu, i Vijeće i strane su već imale
6 priliku da to razmotre. U svakom slučaju, 15.06.1992., zapisnik sa sjednice
7 Vlade izričito kaže da su pregledali zapisnik sa prethodne sjednice
8 Predsjedništva i onda uputili relevantne ministre da na odgovarajući način
9 pripreme prijedloge. Takođe, 13.07.1992. godine je Predsjedništvo zaključilo da
10 je neophodno procijeniti i napraviti planove za broj ljudstva koje je potrebno
11 za civilne funkcije. To je bio jedan zaključak, a drugi zaključak je bio da bi
12 rezervnu policiju trebalo staviti pod centralnu vojnu komandu. Dakle, 13.07. je
13 Predsjedništvo usvojilo neke zaključke koje možemo vidjeti i u ovom zapisniku o
14 kojem smo govorili.

15 I nakon toga, na zapisniku sa sjednice Vlade od 22.07.1992., na dnevnom
16 redu se, pod tačkom 11, ponovo izričito govori o zapisniku sa Predsjedništva.
17 Dakle, tačka 11 dnevnog reda sjednice Vlade od 22.07. govori da će se pozabaviti
18 onim obavezama koje su proistekle iz zapisnika Predsjedništva Srpske republike
19 Bosne i Hercegovine. A kada nakon toga pogledamo samu tačku dnevnog reda gdje se
20 o tome govori, vidimo da se stvarno govori o procjeni broja ljudstva koje je
21 raspoloživo za civilne potrebe i o pitanju stavljanja rezervne policije pod
22 centralnu vojnu komandu, što je upravo isti tekst kao zaključci sa
23 Predsjedništva koje smo vidjeli iz zapisnika od 13.07.

24

25

26

27

28

29

30

1 Dakle, ova dva primjera, gospođo Plavšić, ukazuju na to da su zapisnici
2 vođeni u... u ono vrijeme i da su bili na raspolaganju Vladi, i da je Vlada često
3 u skladu s njima i djelovala. Da li se slažete sa mnom?

4 O: Vi... Vi imate nars... na raspolaganju zapisnike Predsedništva i
5 zapisnike sa sjednica Vlade. Ja dok sam bila... dok nisam došla ovde, ja nisam
6 videla nijedan zapisnik sa Predsedništva. Ja imam sad kod sebe, ja mislim - ja
7 ne znam tačn... tačan broj - možda 20, a možda i više, ne manje nego više možda,
8 zapisnika sa sjednica Predsedništva koje sam... neko mi je iz Tužilaštva poslao i
9 neke... neke zapisnike sa Skupštine. Dosta mi je to pomoglo u datumima, da mogu da
10 pišem knjigu. I vjerujte, ja sam tome prišla onako studiozno. Nekada... nekada sam
11 se začudila za nešto, al' ne mogu da kažem moje sjećanje. To je bilo... to su bili
12 događaji od prije 14 godina, a meni je dva... 76 godina. Ali je bilo interesantno
13 proći kroz to. I znam da nikada nisam dobila zapisnik. Nikada nisam dobila
14 zapisnik.

15 Ali pošto s...se sjećam da sam ja insistirala, al' ja mislim da su i
16 drugi. Na primer, gospodin Krajišnik jeste čovek koji je navikao da sve
17 formalnosti ispuni, da budu sve formalnosti ispunjene kako treba. Možda ne u
18 tolikoj mjeri, gospodin Koljević. Ali je odgovor bio od predsednika Karadžića:
19 "Ja zapisnik izdiktiram iza sjednice." I zaista ti zapisnici - ono š... s čim ja
20 raspolazem - to se vidi da je to kasnije izdiktirano. Ja neću da kažem e... da je
21 razlika u godinama, nego možda kada se za...završi, ovaj, sastanak, možda on kaže
22 svojoj sekretarici: 'Ajde da ja tebi izdiktiram šta je danas bilo, i... i tako.

23 I ako vi... vi imate taj materijal, vidjećete da jedan sastanak koji je
24 trajao, reć' ćemo, dva ili tri sata, on je na jednoj stranici. Bio je ona forma,
25 nužna: sastanak je počeo tada i tada, i to ujutro rano - što bi se svako

1 nas mijao, ko pozna dobro gospodina Karadžića - i završio se tada i tada; dnevni
2 red, nekoliko tačaka; zaključak taj i taj; dole - potpis. Jedna stranica.

3 Je l' imate Vi takvih zapisnika? To je ono što ja imam. I prvi put sam
4 vidila /sic/... prvi put sam vidila to kad sam došla, kao i mnoge druge dokumente.
5 Moje saznanje o događajima, kada se uporedi ono što s...sam ranije znala i kada
6 sam došla ovde, to bi m... se moglo kazati 80% naprema 20%.

7 Da.

8 P: Za kraj samo da napomenem. Vi ste, naime, rekli nešto o zapisnicima
9 koji su bili odraz početka sjednica Predsjedništva i ja sam samo htio napomenuti
10 da je to nešto što je u skladu sa onim što ste rekli o tome da se često kasnilo
11 s počecima. U zapisnicima se vidi da, od sredine juna nadalje, su te sjednice
12 počinjale kasnije ujutro ili možda čak u ranim poslijepodnevnim satima, što na
13 neki način odgovara ovom što ste rekli o tome da se sa sjednicama u različito
14 vrijeme započinjalo. Da li se sjećate, kada ste pregledavali zapisnike, da se i
15 to moglo tamo vidjeti?

16 O: Pa, no...normalno da jeste. Moglo se tu i tamo vidjeti i... i navečer.
17 Ima stvari koje nisu, ja mislim, relevantne za ovaj Sud, ali Vi ste se nekako
18 Vašim pitanjem primakli tome, pa da Vam onda kažem. Onda kada je sjednica
19 uveliko trebala već da traje, mi čekamo, čekamo, i ja sam bila ta koja zove
20 neko'ko puta, i gospođa č... Karadžić kaže: "Radovan spava." Ja sam to našla u
21 knjizi gospodin... generala Rosea, kao jednu njegovu konstataciju u vezi sa...
22 dakle, nije to samo moje iskustvo bilo, nego i članova međunarodne zajednice. O...
23 o... možda je imao takav bioritam, pa upravo zbog toga smo predložili: 'Ajde, Vi

1 recite kad treba da počnu sastanci.

2 Al' onda, kada smo počel...njali u 11.00h ili 12.00h, onda je opet bilo
3 kašnjenja. Mi... vidite, to nije, mislim, relevantno za ovo, ali jako ste se sa
4 tim pitanjima primakli tome i ja Vam moram dati neki odgovor.

5 P: Da, hvala Vam. To je bilo dovoljno pojedinosti. Gospođo Plavšić, ja
6 sam na početku sjednice rekao da ćemo raditi kratko i želim reći da sam ovime
7 zaključio sa svojim ispitivanjem.

8 G. TIEGER: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

9 Hvala, gospođo Plavšić.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala, gospodine Tieger.

11 Gospodine Stewart, gospodine Josse.

12 G. STEWART: [simultani prevod] To je stvarno bilo kratko, časni Sude.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li imate namjeru početi ispitivati
14 prvo gospođu Plavšić, ili imate nešto drugo o čemu biste željeli?

15 G. STEWART: [simultani prevod] Da, uskoro ćemo se i time pozabaviti. Ali
16 želim prije zatražiti jednu smjernicu od Vas. Gospodin Tieger je, ako pustimo na
17 stranu ono što se tiče prevoda - a mislim da je bolje tako - gospodin Tieger je
18 iskoristio 28 minuta, iako je imao sat i 20 minuta. Da li sada to znači - mislim
19 da je to razumno pitanje, časni Sude - da li Tužilaštvo smatra da im je ostalo
20 50 minuta za dodatno unakrsno ispitivanje nakon što Obrana završi sa unakrsnim
21 ispitivanjem?

22 G. TIEGER: [simultani prevod] S obzirom da Vijeće gleda u mene, ja
23 mislim da se od mene očekuje odgovor. Da, odgovor je da. Ja mislim da će tako

24

25

26

27

28

29

30

1 biti.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Moram intervenirati. Ja sam rekao
3 "unutar određenih granica". Ako ste ispitivali gospođu Plavšić 10 minuta i zatim
4 zaključili da ostatak, tih sat i 10 minuta, je vrijeme koje ćete imati pravo da
5 ispitujete dodatna pitanja, to bi značilo da te izmijenili moj nalog.

6 G. TIEGER: [simultani prevod] Oprostite što prekidam. Ja ne želim
7 nametati svoj raspored Vijeću. Ako se pojave neka pitanja za koja Tužilaštvo
8 smatra da bi bila korisna Vijeću da dobije odgovore, mi ćemo obavijestiti o tome
9 Vijeće i znat ćemo onda kakva je odluka. Koja bi to pitanja mogla biti - u
10 svakom slučaju, znamo da to mora biti u sklopu onih odrednica i određenog
11 vremena koje nam je Vijeće dalo.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, Vijeće je razmotrilo
13 različite mogućnosti i ja sam dao primjer: ako bi se iskoristio sat vremena, 20
14 minuta onda ostaje koje biste mogli iskoristiti za dodatno ispitivanje. Tu nismo
15 naravno mislili da možete ispitivati 10 minuta, a onda iskoristiti sat i 10. To
16 jednostavno bi značilo da je to izmjena naloga Sudskog vijeća, a to ne može.

17 Istovremeno, s obzirom da se ne radi o uobičajenom sistemu glavnog
18 ispitivanja i unakrsnog ispitivanja, moramo vidjeti kakva bi bila fer situacija,
19 da vidimo kakva pitanja ima namjeru postaviti gospodin Tieger, pa ćemo vidjeti
20 koliko vremena može posvetiti tome, inače bi to bilo promjena temeljne ideje na
21 kojoj se zasniva procedura za ispitivanje svjedoka Vijeća. Naime, prvo

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Tužilaštvo postavlja pitanja nakon Vijeća, a tek onda Obrana.

2 Mislím da je to uglavnom jasno. Gospodine Tieger, to također znači da,
3 ukoliko zbog tehničkih razloga ste smatrali da bi bilo najpametnije da najveći
4 dio svog vremena ostavite za kasnije...

5 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, ja sam o ovom već razgovarao s
6 gospodinom Stewartom. Ne radi se o taktičkom pitanju. Ako Vijeće odluči - a mi
7 to u potpunosti podržavamo - da su pitanja koja postavljamo možda čak ne ni
8 namjerno pokušaj zaobilaženja uobičajenog reda stvari, Vijeće će donijeti odluku
9 u skladu.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Onda mislim da su osnove jasne.

11 G. STEWART: [simultani prevod] Pa, ja se ne slažem s time. Gospodin
12 Tieger je neformalno sa mnom razgovarao o tom pitanju, to je istina. On me je
13 uvjerio da je njegov jučerašnji zahtjev vezan za eventualno dodatno ispitivanje
14 Tužilaštva nakon našeg unakrsnog ispitivanja, da to nije nešto što je sa
15 taktičkom namjerom rađeno. Međutim, ovo je sad jedna druga situacija, s obzirom
16 na to kakav je raspored vremena bio određen od strane Vijeća jer, u biti, sada
17 smo dobili nešto gdje se vrši izmjena reda ispitivanja.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mi to još ne znamo. Možda će biti da
19 neće biti dodatnih pitanja.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

[Sudije većaju]

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, Vijeće bi željelo izbjeći da se vrijeme koje je na raspolaganju za postavljanje pitanja svjedoku iskoristi za rasprave o tome kako ćemo koristiti vrijeme, pa da onda nemamo vremena za postavljanje pitanja svjedoku. To je najvažnija stvar i ja Vas molim da počnete sa ispitivanjem gospođe Plavšić.

G. STEWART: [simultani prevod] Bojim se da ja, uz sve dužno poštovanje, moram reći da ja ne mogu biti spriječen da iznesem svoju argumentaciju.

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Imate dvije minute za svoju argumentaciju. Nakon toga će Vijeće donijeti odluku u skladu s onim što smo do sada rekli ili će biti nekih promjena.

G. STEWART: [simultani prevod] Stav Obrane je ovakav: mi sada ne znamo da li da unakrsno ispitujemo i završimo nakon našeg isteka vremena, i da onda ne znamo da li ono vrijeme koje smo mi rezervirali možemo posvetiti samo pitanjima koja proizilaze iz pitanja koja je dodatno postavila Obrana /?Tužilaštvo/. Dali ste mi dvije minute. Ono što je Tužilaštvo napravilo je tako blizu onoj situaciji koju ste Vi iznijeli kao hipotezu - stati nakon 10 minuta - da praktički tu nema nikakve razlike. Kada pogledamo šta je pređeno u ovih 20

1 minuta, upravo to se dogodilo. Oni su odustali od sat vremena svog vremena. Po
2 našem mišljenju se ovdje radi o ozbiljnom uplitanju i izokretanju ne samo
3 uobičajenog poretka, nego onog što je Vijeće izdalo u svom nalogu. To
4 jednostavno nije prihvatljivo po našem mišljenju.

5 [Sudije većaju]

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Vijeće će, na temelju onog šta se bude
7 događalo, donositi odluke o tome kome ostaje još koliko vremena. Nije fer
8 pretpostavljati, a gospodin Tieger je to jasno zanijekao, da se tu radi o
9 taktičkom pristupu stvarima. Niko ne može isključiti, naravno, mogućnost da bi
10 na kraju to moglo ispasti da se radi nešto što u praksi predstavlja taktički
11 pristup. Ali umjesto da razgovaramo još neko vrijeme o tome, gospodine Stewart,
12 Vijeće će Vas zamoliti da nastavite s radom, postavljate pitanja gospođi
13 Plavšić, i ako nam preostane vremena i ako strane zatraže da ime se to vrijeme
14 dodijeli za postavljanje dodatnih pitanja, Vijeće će tada razmotriti situaciju.
15 I ovisno o tome kakva će biti situacija i da li će poredak biti takav da imamo
16 jasno šta je unakrsno ispitivanje i kada se smiju postaviti dodatna pitanja, i
17 tako dalje, donijeti odluku. Mi ćemo, dakle, tu odluku odnijeti onoga trenutka
18 kada stvar postane konkretna.

19 G. STEWART: [simultani prevod] Samo jedna smjernica, časni Sude, ako
20 biste mi je mogli dati. Ako ja sada iskoristim svoje cijelo vrijeme koje mi je
21 dodijeljeno, tada je Vijeće to koje donosi odluku da li ću imati još dodatnog
22 vremena. S druge strane, ako ne iskoristim sve vrijeme koje mi je na
23 raspolaganju, da li sam u istoj situaciji? Naime, da ne mogu biti siguran da ću
24 ostatak vremena dobiti kasnije?

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mi pokušavamo da na najbolji mogući
2 način iskoristimo prisutnost gospođe Plavšić, koja je ovdje pozvana od strane
3 Vijeća. Ako ne iskoristite sve vrijeme i ako mi imamo još vremena, onda ćemo
4 svakako razmotriti kako će se to vrijeme iskoristiti. I ja ne isključujem
5 mogućnost da će tako vrijeme biti iskorišteno da ćete se moći baviti novim
6 pitanjima.

7 G. STEWART: [simultani prevod] Ja ću, u tom slučaju, nastaviti. Rekli
8 ste da se ne bavim više ovim, ali želim reći da Obrana rezervira svoj položaj u
9 odnosu na ova pitanja, i mi bismo takođe željeli sa gospodinom Krajišnikom
10 porazgovarati o nekima od ovih stavki. U svakom slučaju, sada ćemo početi sa
11 svojim ispitivanjem.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođu Plavšić, sada će Vas ispitivati
13 gospodin Stewart, zastupnik gospodina Krajišnika.

14 Izvolite, gospodine Stewart.

15 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala, časni Sude. Časni Sude, ne znam da
16 li je jako puno mikrofona uključeno, čujem jako puno smetnji odnekuda.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, slažem se. Molimo tehničare da
18 obrate pažnju na to, da vidimo da li možemo riješiti taj problem. Te smetnje,
19 taj brum nije tako glasan, bar kod mene, ali...

20 Možda je i zbog toga što jedan kompjuter proizvodi buku. Ako, uglavnom,
21 se pronađe izvor ove buke, molim da to riješi. Za sada je razina buke takva da

1 se može raditi.

2 G. STEWART: [simultani prevod] Da, glasno, ali se može raditi.

3 Unakrsno ispituje g. Stewart:

4 [Branilac ispituje putem prevodioca]

5 P: Dobar dan, gospođo Plavšić, ili dobro jutro.

6 O: Dobro jutro.

7 P: U svojoj izjavi i u svom iskazu ste govorili o tome kako su ljudi
8 dolazili da posjete gospodina Krajišnika na Palama, da je njegova kancelarija
9 uvijek bila puna ljudi, jer su i poslanici i predstavnici općinskih vlasti iz
10 raznih regija dolazili i iznosili mu razne probleme iz svojih regija. Recite,
11 koliko često od Vašeg dolaska na Pale - dakle, krajem maja 1992. godine - koliko
12 često ste vidjeli takvu situaciju?

13 O: Nisam se bavila tim da... da to pratim. Jednostavno, to nemam naviku da
14 imam neku namjeru da nekoga pratim, i to. Ja mogu da kažem da sam stekla takav
15 utisak, a kada se utisak stekne onda znači da je to nešto što se ponavljalo
16 sigurno u toku tih pet meseci mnogo puta. Obično je stvar bila, kada nekoga
17 sretnete, kaže: Idemo gore, treba mi Krajišnik; Imam problem, treba mi
18 Krajišnik. I tako. I u... kod sekretarice je uvek bilo mnogo ljudi koji su ulazili
19 i... Mislim, to je moje zapažanje. Gospodin Krajišnik je inače, kao predsednik
20 Skupštine, sigurno da je u o... u...unutar svog posla morao da imao kontakte sa
21 poslanicima.

22 Sa opštinskom vlasti - ja ne znam je li to proizilazi iz nekih zaduženja
23 stranke. To ja zaista ne znam. Ja, što se tiče stranke, nemam pojma ni koju je
24 ulogu imao. Znam da je bio uticajan čovek, respektovan čovek od stranke. A što
25 se tiče ekonomije, smatrali su ga jako sposobnim i s...s...stručnim čovekom. On je

26

27

28

29

30

1 bio član upravnih odbora, ja... ne znam ni ja koliko. I kad kažem da je moćan
2 čovek, ja nisam izrazila neku negativnost. Ja... ja sam izrazila svoju
3 konstataciju, i ta moć proizilazi iz različiti... o... o tome sam... o tome sam,
4 mislim, jučer govorila.

5 P: Gospođo Plavšić, kakvu god kritiku biste Vi mogli i iznosite u odnosu
6 na gospodina Krajišnika, složili biste se sa mnom, zar ne, da je on čovjek koji
7 bi bio spreman da sasluša probleme drugih ljudi i da uradi šta može kako bi
8 pomogao?

9 O: Ja nisam prisustvovala tim sastancima, al' ako neki ljudi konstantno
10 idu, pa neće ići kod nekoga ko nema mogućnosti da mu, neću da kažem ispuni
11 želje, nego neke njegove potrebe da riješi. Nije se... u to vreme se nije radilo o
12 željama, nego nekada o nasušnim potrebama.

13 P: No, moje je pitanje bilo malo opštije, gospođo Plavšić. Ostavivši po
14 strani ove sastanke, Vaše opšte iskustvo o gospodinu Krajišniku je bilo, slažete
15 li se da je on bio neko ko bi bio spreman da sasluša probleme drugih i da učini
16 sve što može da bi pomogao?

17 O: Da, on je bio čovek... verovatno mu se ne bi obraćali ljudi. Ja... u
18 našem narodu postoji jedan izraz, on je bio čovek koji je umio da upita,
19 naročito u to vrijeme: Kako si, kako ti je familija? Za razliku od drugoga koji
20 nije imao tu naviku. Verovatno je unutrašnjost njegova bila tako, da kažem,
21 drugačija, ali gospodin Krajišnik je...

22 Evo, ako hoćete da Vam navedem jedan primer: ja sam... ja sam bila u
23 Sarajevu u nemogućnosti da pobjegnem. Bila sam u jednom okruženju i trebala sam
24 da bježim sa majkom od 85 godina, nepokretnom. Ja sam konačno uspjela. A... a...

1 gospodin Karadžić nikada nije zvao i pitô: Pa kako izdržavaš u takvoj situaciji?
2 Gospodin Krajišnik jeste. I to... t... upitan je čovek za običnu neku situaciju,
3 potrebu ljudsku, želju ljudsku, i verovatno su to ljudi znali i išli su tad
4 njemu. I onda s... je to bilo: Idem kod Krajišnika, verovatno ću tamo naići na
5 neku podršku, pomoć. Ali ja ne znam ni koji su slučajevi bili, ni nikakav... šta
6 su oni tražili, ni šta su dobijali. Al' to je bila dobra komunikacija sa ljudima
7 sa terena, jer veze sa terenom su bile jako slabe. Na primer, koridor je bio ne
8 znam do kada blokiran. Iz istočnog dijela u zapadni dio se išlo nekim
9 makadamskim putem, okolo, u... pod teškim uslovima, pod uslovima pucanja. Linija
10 je bila 1.700 kilometara dugačka. Mislim, ljudi su sa nekim svojim potrebama
11 dolazili pod vrlo teškim okolnostima. Ne znam je l'... jesam Vam odgovorila na...

12 P: Gospodo Plavšić, Vaš odgovor ustvari odgovara već na moja sljedeća
13 tri pitanja, pa kao ovako telepatski nastavimo, onda ćemo jako efikasno
14 koristiti vrijeme.

15 Gospodo Plavšić, da li ste imali ikakvih saznanja u maju, junu, julu
16 1992. o bilo kakvim posjetama gospodina Krajišnika drugim opštinama?

17 O: Ne. Nisam imala nikakva specijalna saznanja, a možda je bilo. Ja
18 zaista na to Vam ne mogu da odgovorim. Ja nisam bila ta koja sam imala zadatak
19 da pratim gospodina Krajišnika. Ja ne znam šta se dešavalo. Ja sam znala kad je
20 on u kancelariji, a možda i nisam znala kad je uvijek u svom kabinetu.
21 Jednostavno se nisam bavila tim. Ali se dešavalo, na primer, da ga tražim, pa ga
22 nema, a onda njegova sekretarica kaže: Predsjednik je otišao tu i tu. Na taj
23 način sam znala. Eto, tako.

24 P: Gospodo Plavšić, da jasno kažem, mislim da niko od Vas ne traži da

1 nagađate.

2 Kako bi bilo jasno, da li je gospodin Krajišnik 1992. - da ostanemo sa
3 tom godinom - da li je on ikada Vas pratio, sa još nekim drugim ljudima ili bez
4 njih, u bilo kakav posjet bilo kakvoj opštini?

5 O: N...ne sjećam se. Ne sjećam se. Meni se čini da smo išli na neki
6 sastanak zajedno, kad se radilo o aerodromu, i da je došao, al' mo...može se
7 desiti da nije. Neko je... neko je bio sa mnom koji nije išao sa mnom, putovao sa
8 mnom do... Kad kažem "putovao", to je smiješan izraz za jednu relaciju sa kolima,
9 reć' ćemo, od jednog sata. A kada se radilo o dogovaranju procedure kako da se
10 aerodrom preda UNPROFOR-u, ja mislim da sam ja i u svojoj knjizi tu neku zadržku
11 napravila, kad sam događaj taj opisala, da mi se čini da je sa mnom bio na tom
12 sastanku gospodin Krajišnik. Ali inače, zaista ne.

13 P: Da li se uopšte možete sjetiti da ste 1992. možda /?išli/ sa
14 gospodinom Krajišnikom, s nekim drugim ili bez tog drugog, u neku opštinu koja
15 se nalazi izvan područja Sarajeva?

16 O: Ne, ne mogu da se sjetim. Ja sam i inače, kad sam izašla na Pale,
17 cijelo vrijeme bila na Palama. Bio je st... jedino jedan poziv iz Novog Sada za
18 nastup na njihovoj televiziji, i otišla sam. Inače su me smatrali, evo da kažem,
19 kao nekog ko kuću čuva, pod navodnicima "kuću", gde su bili... gdje smo bili
20 smešteni.

21 P: Gospodo Plavšić, tokom 1992. godine, da li ste ikada direktno
22 izvještavali gospodina Krajišnika nakon bilo kakve posjete ili nekog kontakta
23 koji ste imali sa nekom opštinom izvan područja Sarajeva?

24 O: Ne mogu da sjetim da sam ja išla izvan opštine Sarajevo. Vi re... Vi
25 uzimljete onaj period u obzir od konca maja pa do konca 1992. godine? Je l'

26

27

28

29

30

1 mislite na taj period?

2 P: Ne. Mislim da bismo i to morali da razjasnimo. To je moja greška što
3 nisam bio dovoljno konkretan. Ja govorim o cijeloj 1992. godini, a ne samo od
4 maja. Dakle, uključujem i period kada ste Vi još uvijek bili u Sarajevu i kada
5 ste bili, u tom početku godine, član Predsjedništva Bosne i Hercegovine. Dakle,
6 uz to objašnjenje, možete li sada odgovoriti na ovo šire pitanje 1992? A da Vas
7 podsjetim, da li ste ikada obavijestili direktno gospodina Krajišnika, da li ste
8 mu podnijeli izvještaj nakon što ste Vi izvršili nekakvu posjetu 1992. nekoj
9 opštini izvan područja Sarajeva?

10 O: Prvo da Vam kažem, n...ne znam o kojem... kako Vi zamišljate taj
11 izveštaj. U to vreme ja sam bila član Predsedništva Bosne i Hercegovine. Bila
12 sam izabrana na prvim višestranačkim izborima u Bosni i Hercegovini, zajedno sa
13 gospodinom Koljevićem, ispred srpskog naroda. A ja nisam po funkciji imala
14 potrebu da izveštavam o nekim stvarima gospodina Krajišnika. Ja sam izveštavala
15 Predsedništvo, čiji sam član bila. To je u vezi sa Vašim izrazom "izveštavati".
16 Ja mislim da to ima jednu notu službenosti. A da li sam ja možda se srela sa
17 gospodinom Krajišnikom, imala priliku da se sretnom - ne mislim na ulici, nego
18 tako, u nekom razgovoru - pa sam rekla, možda u nekom razgovoru. "Biljana, nisam
19 Vas vidio, gde st... jeste li bili negde?", i tako, a ja kažem: "Jest, bila sam."
20 Mislim, to je tako jedan razgovor. Ali me morate podsetiti na to.

21 A o izvještaju, ja nisam... ja sam samo bila dužna da izveštavam

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Predsjedništvo i ja sam Predsjedništvo izvještavala. E onda budite konkretni, pa
2 mi recite o čemu se radi, o kojem periodu se radi.

3 Jer sam... ja sam od osmog... 8. aprila, to je bio zadnji dan kad sam ja
4 bila član Predsjedništva, 1992. godine.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Vi se obraćate gospodinu Stewartu, što
6 je u redu; međutim, prevodiocima je teško da čuju Vaš glas zato što ste
7 okrenuti, pa bih Vas zamolio da to imate na umu, kako bi Vas oni mogli čuti.

8 G. STEWART: [simultani prevod]

9 P: Gospođo Plavšić, ja ću pokušati to da razjasnim. Moguće je da riječ
10 "izvještavanje" koju koristim na engleskom možda ima nekakvo zvanično značenje.
11 Kada govorim o i kada pitam da li ste izvještavali gospodina Krajišnika ili bilo
12 koga drugoga, mi možemo upotrijebiti i cijelo ovo jutro da utvrdimo da ne
13 govorim samo o zvaničnom izvještavanju. Ja govorim ovdje naprosto o tome da ste
14 nekome rekli da se nešto dogodilo. I da li sada to objašnjenje Vama pomaže, ovo
15 razjašnjenje?

16 O: Ništa mi... ništa mi ne pomaže. Molim Vas lijepo, recite konkretno, a
17 ja ću Vam kazat' jest il' nije, bez ikakvog uvijanja. Recite konkretno, jer ja
18 ne mogu da se sjetim.

19 P: Ja ću to onda pretvoriti u konkretna pitanja...

20 O: Da.

21 P: ...pa ćemo to na taj način uraditi.

22 Jeste li ili niste imali ikakve zvanične obaveze da to uradite, odnosno

1 na bilo kakav formalni ili neformalni način je to učinjeno, da li ste u bilo
2 kojem trenutku 1992. godine, obavijestili gospodina Krajišnika nakon neke
3 posjete ili nekog kontakta koji ste imali sa nekim opštinama izvan područja
4 Sarajeva?

5 O: Nikakvu obavezu nisam imala da izveštavam gospodina Krajišnika. Da
6 sam ja... da sam ja bila, reć' ćemo, član nekog tijela unutar SDS-a, a gospodin
7 Krajišnik je imao funkciju u SDS-u. Da me pitate koje - znam da nije bio samo
8 član SDS-a kao ja. Da sam imala neku funkciju, možda bi po toj hijerarš...hijskoj
9 liniji bila dužna da izvestim.

10 Ovako, ja n...nisam imala. Ja sam imala samo... ja sam, ako govorite za onaj
11 period kada sam bila član Predsedništva, Predsedništvo je mene slalo na nekol'ko
12 mjesta. Često sam se mislila: "Jedina sam žena tu, a šalju me negde gde bi
13 trebalo poslati možda jednog jačeg muškarca." Al' nisam imala naviku da odbijam
14 posô, niti sam imala naviku da sebe na neki način štitim. Ako se radi o tom
15 periodu, samo sam izveštavala Predsedništvo. Ja ne o... gde god sam išla, išla su
16 i sredstva informisana /sic/ sa mnom. Ono što se desilo, sutra ujutru se čulo na
17 vijestima: gdje je bio član Predsedništva Bosne i Hercegovine - poslata je tamo
18 zbog tog i toga, njen izvještaj je takav i takav.

19 Mislim, sve je bilo potpuno javno. Televizijske kamere su išle, pratile.
20 U te sredine sam dolazila kao član Predsedništva i nikada nisam bila sama.
21 Uvijek je ili neko još iz Predsedništva išao sa mnom, ili iz Vlade.

22 Nikada, kol'ko se sjećam, iz Skupštine Bosne i Hercegovine. I to se

1 raspravljalo na tom nivou. Nije Predsedništvo smatralo... nikada se ne sećam da je
2 nešto rečeno u tom Predsedništvu što treba da bude neka tajna. Zar može neš...ka
3 tajna da bude kada Vas prati po nekol'ko novinara? I ne vidim razloge za to.

4 E... a pošto insistirate na tome, ja Vas lijepo molim recite konkretno
5 šta, u koji datum, u kojoj sam funkciji tad bila, i odmah ću Vam kazat'. Ja u to
6 vrijeme dok sam bila član Predsedništva, Predsjedništvo je najviši zakonodavno
7 t... Skupština je najviše zakonodavno tijelo, al' nekako haja... hijerarhijski,
8 Predsedništvo je kao iznad Skupštine. Ne znam Vam te odnose više da, i n...ne
9 razmišljam o tome.

10 P: Gospođo Plavšić, pokušaću da, što je moguće više, zadovoljim ovaj
11 zahtjev da svoje pitanje učinim konkretnim.

12 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, po našem mišljenju, ovaj
13 odgovor sasvim jasno, implicitno, sadrži "ne" na moje pitanje, a ako bi
14 Raspravno vijeće ili Tužilaštvo sugerisalo nešto drugačije, onda bih možda
15 nastavio na neki drugi način.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možda bismo mogli razjasniti ovaj jedan
17 detalj. Da ja pokušam da to učinim.

18 Gospođo Plavšić, rekli ste - kad god su Vas nekuda slali, s Vama su išli
19 mediji, sve je bilo javno i niste imali dužnost da obavještavate gospodina
20 Krajišnika ili Skupštinu. U isto vrijeme, u jednom od Vaših ranijih odgovora, Vi
21 ste rekli nešto poput ovoga: "Viđala sam ga, rekla bih mu: Išla sam tamo i tamo.

1 Onda smo možda kratko porazgovarali o tome."

2 A da li Vaš ovaj zadnji odgovor o obavještavanju mijenja ono što ste Vi
3 rekli, ili biste rekli: "Svo izvještavanje bilo sa kamerama, i tako dalje, i to
4 je bilo na takvom nivou da ja o takvim pitanjima nisam razgovarala sa gospodinom
5 Krajišnikom, ali smo mogli imati samo neki neformalni razgovor kada bismo se
6 sreli, ne dogovoreni sastanak, nego naprosto kada bih ga srela, rekla bih: Jučer
7 sam išla tamo i tamo."?

8 Znači, Vi ste rekli da nije bilo nikakvog formalnog izvještavanja, Vi
9 ste opisali kakva je bila situacija, i da li biste rekli: "Možda sam ipak imala
10 takvu vrstu neformalnog razgovora sa njim, kao što sam ranije opisala."?
11 Odnosno, da li te dvije stvari mogu da budu uporedne ili jedna stvar isključuje
12 drugu?

13 GĐA SVEDOK: Opet bih želela da znam je li se sve to odnosi dok sam ja
14 bila član Predsedništva Bosne i Hercegovine.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja sam mislio da je to tako bilo
16 uključeno. Ja sam shvatio Vaš odgovor tako da je to bilo uglavnom u tom periodu
17 kada ste Vi bili nekuda poslani da idete.

18 GĐA SVEDOK: Ko me...

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] I to je sasvim sigurno bilo uključeno.

20 SVEDOK: A ko me je poslao? Ja sam išla samo negde gde me šalje
21 Predsedništvo.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, da. To je sasvim jasno, gospođo
23 Plavšić. No, ja sam samo do Vas htio da čujem sljedeće. Vi ste rekli: "Nije bilo
24 nikakvog zvaničnog izvještavanja, ali to su bili zvanični posjeti, i na tom
25 nivou ja nikad nisam obavještavala gospodina Krajišnika." No, da li je još
26 uvijek bilo moguće da, kada ga vidite u prolazu, da kratko porazgovarate i da
27 kažete: Jučer sam išla tamo i tamo. Dakle, da li je to bio neki neformalni
28 razgovor?

29 GĐA SVEDOK: Mo...mo...

30

1 G. STEWART: [simultani prevod] Oprostite, časni Sude i gospođu Plavšić.
2 Razmjena na strani 30, red 11, gdje gospođa Plavšić pita da joj se stvar
3 razjasni: "Ja bih željela ponovo da znam da li se to odnosi na period," i tako
4 dalje, časni Sude, mislim da je to i ja sam razumio /kako je prevedeno/.

5 I ja sam pokušao da to razjasnim gospođi Plavšić, da je ustvari bilo
6 sasvim suprotno i da se moje pitanje odnosilo na cijelu 1992. godinu, pa bi ovo
7 moglo onda, po mom mišljenju, da poprilično komplikuje cijelo pitanje.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja mislim da sam ustvari to i rekao.
9 Dopustite samo da ponovo pogledam. Kasnije sam rekao da bi sasvim sigurno to
10 bilo uključeno, i to znači da to uključuje taj period.

11 G. STEWART: [simultani prevod] No, to ne razrješava dvosmislenost i
12 konfuziju, časni Sude. Ja samo kažem, ako časni Sud postavlja pitanje, onda će
13 svjedok biti još jače zbunjen.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, ja onda ostavljam u
15 Vašim rukama da postavljate pitanja. Ja sam naprosto htio da utvrdim da li je
16 odgovor jasno indicirao da se radi o odgovoru "ne", kad se radi o tom formalnom
17 obavještanju, i da li su ti neformalni razgovori, potpuno neformalnog
18 karaktera, se događali. A ako postoji bilo kakva nesuglasnost u pogledu vremena,
19 onda ste Vi pozvani da to razjasnite sa svjedokom.

20 G. STEWART: [simultani prevod]

1 P: Gospođo Plavšić, ja ću pokušati da razjasnim da moje pitanje nije
2 bilo ograničeno na zvanično izvještavanje.

3 G. STEWART: [simultani prevod] Samo jedan trenutak, časni Sude. Moram
4 sad da raspetljam ta pitanja.

5 P: Možete li da se sjetite, tokom cijele 1992., bilo kakvog neformalnog
6 obavješćavanja, na bilo koji način, koliko god nezvaničnog, dakle,
7 obavješćavanja gospodina Krajišnika nakon nekakvog kontakta ili posjete koju ste
8 Vi imali izvan područja Sarajeva?

9 O: Meni se čini da na ovaj način Vi nećete moći nikako rasp... kako Vi
10 kažete, "raspetljati" nešto - oprostite da kažem - što ste Vi spetljali. A da s...
11 jedini je način da se iz toga izađe da se kaže: U tom i tom periodu bili ste
12 tamo i tamo; da li ste o tome obavijestili gospodina Krajišnika ili ne?

13 Jer z... 1992. godina je potpuno različita - početak 1992., sve do, evo da
14 kažem, do 8. aprila; i od 8. aprila, dalje. To su sasv... to je već sasvim drugi
15 ambijent. Ovo je mir, kakav-takav mir, nategnut mir koji je donosio ružne
16 signale. I iza toga dolazi rat. I ja mogu da odgovorim na jedno dobro
17 formulisano pitanje, ali vjerujte, ja... ja se slažem s tim da je zapetljano.

18 I... i ja... ja n...n... kad je nešto zapetljano, ja neću moći da... ne da neću,
19 nego ne umijem da izađem iz toga.

20 P: Gospođo Plavšić, ja ću svoja sredstva za raspetljavanje ponovo
21 upotrijebiti i pokušati iznova. Da učinimo to ovako, i nadam se da će Vam
22 pomoći. Do vremena kada ste Vi napustili Predsjedništvo Bosne i Hercegovine,

1 8., mislim 8. aprila 1992., mi znamo da ste nekoliko dana prije toga posjetili
2 Bijeljinu. To je tačno, zar ne?

3 O: To svi znaju. I inostranstvo zna.

4 P: Jeste li 1992. godine, do 8. aprila, posjetili bilo koju drugu
5 opštinu u Bosnu i Hercegovini izvan područja Sarajeva?

6 O: Kako da ne. Kako da ne. Ja m... ja mislim da sam ja čak prekjučer, ili
7 možda jučer, rekla i vidila ovde da se o nekim mo... Ovde postoje podnaslovi, ne
8 samo brojke, ovaj, n... u ovom rezimeu, nego i podnaslovi, i mislim da se ovde
9 spominju, ali od aprila. I ja mislim da sam ja ovde spomenula, a... a zašto od
10 aprila kad je bila i posjeta tri dana, ili... ili čet... bila je posjeta u... u martu
11 mjesecu, koncem marta, koja je jako značajna bila. Ali o... o... nje nema ovdje.

12 P: No, u tom slučaju, molim Vas da nam kažete, gospođo Plavšić, gdje je
13 bila ta važna posjeta krajem marta.

14 O: Ta posjeta je bila 28. marta u Bosanski Brod. Jeste li to želili da
15 čujete? Odlično.

16 P: Idemo u istom pravcu, apsolutno.

17 O: Odlično. Odlično.

18 P: Ja ću sada...

19 O: Ali trebali ste odmah da me pitate. Ja se sad bojim da nešto kažem,
20 jer će gospodin preds...s...predsedavajući sudija kazati: Nije relevantno. Dobro,
21 'ajte.

22 P: Učiniću sve što mogu, gospođo Plavšić.

23 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Plavšić, da kažem sljedeće: ako
24 gospodin Stewart postavlja pitanja na način na koji postavlja, on Vama daje

25

26

27

28

29

30

1 priliku da Vi iznesete svoja saznanja a da on ne sugeriše nešto. Ako nekoga
2 pitate: "Kako ste Vi došli na ovaj Sud?", onda Vi kažete, recimo: "Došla sam
3 avionom, biciklom, automobilom." A ako pita: "Jeste li došli automobilom na ovaj
4 Sud?", onda već postoji neka sugestija tu, da se vjerovatno radi o tome da ste
5 došli automobilom. I mislim da je gospodin Stewart postavio pitanje na taj način
6 kako bi Vam dao priliku da Vi, koliko najbolje možete, date svoje vlastite
7 odgovore, kako Vam ne bi previše toga sugerisao. Mislim da je to on imao na umu,
8 i to je sasvim prihvatljivo i mislim da je sasvim fer prema Vama i korektno, da
9 Vas ne bi gurao u nekom pravcu.

10 Osim toga, gospođo Plavšić, mi obično imamo pauzu u ovo vrijeme.
11 Dozvolite da Vas pitam da li ste imali priliku da pogledate ovu korigovanu
12 verziju Vaše izjave juče ili...

13 GĐA SVEDOK: Jesam. Jesam, da, da.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Jeste li zadovoljni sa načinom na koji
15 su promjene unijete?

16 GĐA SVEDOK: Pa mislim da je... m...moram da v...vidim. Čini mi se opet da je,
17 što se tiče onih... više formalne strane, one terminologije, čini mi se da je
18 negde opet zalutao neki nezvanični naziv. Ne menja suštinu stvari. A ono što su,
19 po mom mišljenju, bile - i koje ste i Vi konstatovali - m...materijalne greške
20 koje menjaju smisao, one su ispravljene, ono.

21 Ja samo hoću da vam kažem da bi mi mogli bez ovog zapetljavanja. To je
22 moj životni problem, otkad sam svesna s...sebe. Volim... ne da volim, nego samo mogu
23 direktno da odgovaram kad me neko direktno pita. Nisam od osoba koja se uvredi
24 na direktno pitanje. Je li to u vezi sa mojom vrlo egzaktnom strukom kojom sam
25 se bavila - ja mislim više je to stvar moje prirode. Pa ćemo, ja mislim, sad
26 olakšati to.

27 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zaključujem da je gospodin Stewart

1 shvatio Vašu zadnju primjedbu.

2 Ja sugerišem stranama, što se tiče zvanične terminologije - čini se da
3 to nije ključno pitanje.

4 GĐA SVEDOK: Nije.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa bih sada pozvao gospođu Plavšić da
6 zaokruži bilo koji termin... samo termin gdje ima nekih rezervi u pogledu njegove
7 tačnosti, i ako to onda bude sve potpuno tačno, zamolićemo da potpiše svoju
8 izjavu.

9 Gospođu Plavšić, da li biste bili toliko ljubazni da možda tokom ove
10 pauze ponovo pročitate izjavu, i samo stavite krug oko bilo kojeg naziva nekog
11 tijela ili bilo čega drugog, gdje kažete: "Ne prihvatam u potpunosti da je to
12 tačan naziv," kako bismo onda znali koje Vi rezerve imate? A to je onda u
13 zapisniku, zvaničnom zapisniku ovog Suda, da ste Vi izrazili tu rezervu, to se
14 vidi u Vašoj izjavi. A onda ćemo Vas zamoliti da parafirate svaku stranu i da
15 potpišete izjavu.

16 Imam još samo jednu napomenu za strane, ali u odsustvu svjedoka, pa bih
17 zamolio da se svjedoka izvede iz sudnice.

18 [Svedok se povlači]

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Umjesto da vodimo apstraktnu diskusiju o
20 tome koliko vremena će nam preostati, ja bih htio pitati gospodina Tiegera da mi
21 kaže, na temelju ovih do sada postavljenih pitanja gospođi Plavšić od strane
22 Obrane, koliko vremena bi Vam trebalo? Samo da dobijemo neku procjenu jer
23 pratimo situaciju.

24 G. TIEGER: [simultani prevod] Ništa vremena.

25

26

27

28

29

30

1 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala, ovo je veoma korisno.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Tokom dodatnog ispitivanja svjedoka,
3 prvo pitanje je naravno da li će takvih pitanja biti, a drugo je koliko će Vam
4 vremena biti /?potrebno/ da se pozabavite onim pitanjima koja imate namjeru
5 pokrenuti.

6 Dakle, gospodine Tieger, mislim da se podrazumijeva da, ukoliko imate
7 jedno pitanje kod kojeg bi za druge svjedoke trebalo dva minuta, vidite sada i
8 sami, možete i sami procijeniti koliko Vam vremena treba da se pozabavite tim
9 nekim pitanjem i nemojte mi reći poslije da ste bili iznenađeni i da Vam je
10 trebalo više vremena.

11 G. TIEGER: [simultani prevod] Razumio sam.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Prekidamo s radom do 11.00h.

13 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molimo ustanite.

14 ... Početak pauze u 10.36h

15 ... Sednica nastavljena u 11.04h

16 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Izvolite sjesti.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Stewart,

18 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

19 P: Gospođo Plavšić, nadam se da ću Vam pomoći na ovaj način. Suzit ću
20 vremenski period u određenoj mjeri, o kojem govorimo. Zamoliću Vas da sada
21 zanemarimo januar i februar 1992. godine. Kad postavljam pitanja, dakle, odsada
22 nadalje možemo početi razmišljati o periodu počevši sa martom 1992.

23 Rekli ste Pretresnom vijeću... ustvari, znamo da ste bili u Bijeljini - to
24 je već u Vašoj izjavi. Vijeću ste rekli da ste bili u Bosanskom Brodu. U periodu

25

26

27

28

29

30

1 od početka marta pa do 8. aprila, da li ste odlazili u još neku općinu Bosne i
2 Hercegovine izvan područja Sarajeva?

3 O: Bio je odlazak, po nalogu Predsedništva je bio, u Novi Travnik, u
4 Čapljinu, Kupres, Bosanski Brod.

5 P: Već ste spomenuli Bosanski Brod. Da? Da li je to to? Tih pet općina -
6 Bijeljina, Bosanski brod, Novi Travnik, Čapljina i Kupres - to je sve bilo u
7 ovom periodu, koliko se Vi sjećate, od početka marta pa do 8. aprila? Dakle, u
8 tih pet tjedana?

9 O: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

10 P: Ostavimo sada na trenutak Bijeljину po strani. Vaš posjet Bosanskom
11 Brodu, da li je on na bilo koji način bio povezan sa izbijanjem ili izvještajem
12 o tome da je došlo do izbijanja nekakvog nasilja tamo?

13 O: Pa, nasilje u Bosni i Hercegovini je počelo upravo na toj teritoriji.
14 U Bosanskom Brodu, odma' početkom marta, 108. brigada je iz Hrvatske prešla na
15 našu teritoriju, na teritoriju Bosne i Hercegovine. I takva je informacija došla
16 u Predsedništvo.

17 Predsednik Predsedništva nije davao neki poseban značaj nekim
18 informacijama, nekako je selektivno prilazio tome, ali znam da je povodom ovoga
19 rekao da treba da vidimo da li je ta... da proverimo da li je ta informacija
20 tačna. Na koji način se može proveriti - da neko iz Predsedništva ode tamo. I
21 pao je izbor na mene, gospodina Abdića i gospodina Borasa.

22 P: Gospođo Plavšić. Gospođo Plavšić, samo... Ja se izvinjavam ako se čini
23 da Vas prekidam, ali u ovom trenutku, umjesto da se bavimo pojedinostima u vezi
24
25
26
27
28
29
30

1 sa općinama, samo želim da prođemo, da vidimo kakva je situacija.

2 Molim Vas, dakle, ukratko da mi odgovorite da li je Vaš posjet Novom
3 Travniku također bio povezan sa ili izbijanjem, ili izvještajima o izbijanju
4 nasilja u toj općini. I zamoliću Vas, ako može na bilo koji način da mi
5 odgovorite sa "da" ili "ne".

6 O: Ne mogu Vam odgovoriti jer ja... ja smatram nasiljem, a bilo ga je, ako
7 se kasarni gdje se nalaze regruti oduzme struja, voda, hra... sprečeno da im hrana
8 dolazi, i o svemu tome ne odlučuje Predsedništvo nego mjesna zajednica.

9 Tamo sam išla sa ministrom odbrane gospodinom Dokom, koji je Hrvat.
10 Čapljina je hrvatsko područje, mislim naseljena je najviše sa Hrvatima. Još je
11 neko od policije, mislim gospodin... neko... neko je iz policije - to je gospodin
12 Alija Izetbegović insistirao da on ide. I tražili smo od tih ljudi iz mjesne
13 zajednice - ja sam član Predsedništva, ja njih molim i podsjećam da trebaju
14 ljudi da jedu i da piju vodu, samo toliko. Nisu to dozvolili. I n... i to je... na
15 taj način su... na taj način su i druge kasarne opkolili i sprečavali to. I to je
16 atak bio na još regularnu vojsku Jugoslavije.

17 Da se nešto postigne u takim /sic/ situacijama, ja sam morala ljude da
18 molim, da ih podsećam na njihovu djecu, da i njihova djeca negdje služe il' će
19 služiti vojsku, i kako bi im bilo da nemaju ni struju, ni vodu, ni hranu. Nisam
20 uspjela ništa. Imala sam podršku kod gospodina Doke, kod ministra odbrane -

21 P: Gospodo, dozvolite da onda povežemo Čaplinu i Kupres. Da li je točno

1 - i molim da se držite konkretno onog što Vas pitam - da su Vaši posjeti i
2 Čapljini i Kupresu bili povezani sa bilo nasiljem ili izbijanjem
3 neprijateljstava, ili izvještajima o istome?

4 O: Moje posjete su bile vezane za gašenje takve situacije. Nažalost, ja
5 to nisam uspjela. Ne ja, nego i drugi ljudi. Nisam jedina ja iz Predsedništva
6 išla. Nažalost, nismo uspjeli da deplo... deblokiramo kasarnu u Čapljini.
7 Nažalost, nismo uspjeli da sprečimo, da spasemo Srbe od masakra na Kupresu koji
8 je doživljen odmah nakon našeg odlaska. Gospodin Boras je imao najbolju namjeru
9 i, iako je sa Hrvatima separatno razgovarô, ja ne sumnjam da ih nije savjetovao
10 da ne rade take /sic/ stvari. Ali komanda je dolazila iz Tomislavgrada - bivšeg
11 Duvna - i on je morao da ide tamo, a ja sam se vratila u Sarajevo i izvijestila
12 o će... o čemu se radi.

13 P: Hvala, gospodo Plavšić. Htio bih da se sada konkretno pozabavimo
14 Vašom posjetom Bijeljini 4. aprila 1992. Recite, da li imate pred sobom
15 primjerak Vaše izjave ove najnovije verzije na jeziku koji razumijete?

16 O: Evo, to...

17 P: Imate, dobro. Zamolit ću da pronađete sada paragraf 13, koji je odmah
18 ispod podnaslova "Odlazak u Bijeljinu 4. aprila 1992." Da li ste pronašli?

19 O: Da.

20 P: Ja sam siguran da će se Vijeće složiti sa mnom u ovome, gospodo
21 Plavšić - ako Vam treba vremena da se prisjetite ili razjasnite sami sebi kakva
22 je konkretno bila situacija - samo trebate reći da pogledate u tu izjavu.

23 Dakle, u paragrafu 14 se zapravo kaže da Vam je Predsjedništvo naložilo
24 da odete u Bijeljinu, da je gospodin Izetbegović izjavio da se manjinsko

1 muslimansko stanovništvo u toj opštini nalazi u opasnosti i da su tamo nad
2 Muslimanima počinjeni masakri.

3 Vi ste opisali - i nećemo ulaziti sada u detalje, ali ipak ne želim da
4 samo projurimo kroz to - Vi ste opisali, dakle, šta ste vidjeli, razbijene
5 prozore, da ste shvatili da su se vodile borbe, da je bilo mladića u uniformama.
6 Spominjali ste tu Arkana, posjete muslimanskim porodicama.

7 U paragrafu 19 ste rekli da niste vidjeli mrtva tijela, ali da ste
8 razgovarali s ljudima kojima su članovi porodice poginuli u toku borbi.

9 Zatim spominjete da je na džamiji podignuta srpska zastava bila, i onda
10 u paragrafu 22, koji je završetak ovog dijela, kažete: "Kad smo se vratili,
11 gospodin Abdić i ja smo dali kratko usmeno saopštenje Predsjedništvu Bosne i
12 Hercegovine." Tu ste rekli da ništa neobično se nije dogodilo u Bijeljini, u
13 svom izvještaju.

14 Htio bih da razjasnimo to. Kao prvo, u usporedbi sa normalnim životom u
15 Bijeljini u doba mira, bilo je očigledno da se tamo dogodilo nešto što nije bilo
16 uobičajeno, zar ne?

17 O: Pa, to je bio razlog da odem tamo, jer da je bila normalna situacija
18 koju Vi spominjete, nije... nije bilo razloga da se ide. Dobi... gospodin
19 Izetbegović je pročitao informaciju da se sprema ili...ili da već postoji masakr
20 muslimana u Bijeljini. Ja... ja Vam mogu d...direktno, toga se jako dobro sjećam, da
21 kažem da sam ja na Predsedništvu rekla: "To je nemoguće." Nije Bijeljina neko
22 zabito selo da se ne bi čulo to. Nije Bijeljina mnogo udaljena od Sarajeva, to
23 su s...sva ma... sve male udaljenosti, i da mi ne bi nešto čuli o tome. Ali ja s... to
24 je bila moja spontana reakcija, a pogotovo kada sam dva sata prije toga

1 razgovarala sa gospodinom Abdićem... Da?

2 P: Molim Vas, nadam se da me nećete shvatiti da sam neuljudan, jer
3 prekidanje jeste nešto neuljudno, ali stvarno imam jako ograničeno vrijeme i
4 zamolit ću Vas stvarno da se držite samo onih pitanja koja ja postavim i da
5 odgovorite samo na njih.

6 Bit je u sljedećem: da li se slažete - samo da razjasnimo - da bi reći
7 da se ništa neobično nije dogodilo u Bijeljini, i da se to iznese kao
8 jednostavno obična tvrdnja, da je to samo po sebi očito jedna apsurdna stvar,
9 tako nešto reći?

10 O: Ko... ko je rekao da se nije ništa desilo u Bijeljini? Desilo se.
11 N...nije se... de... nije se desio masakr.

12 P: Molim Vas, dobro me poslušajte. U izjavi kažete da, kad ste
13 obavještavali Predsjedništvo o tome 1992., se ništa neobično ili neuobičajeno
14 nije događalo u Bijeljini, a ja kažem da kada to čovjek samo u toj rečenici tako
15 čuje, da je to apsurdno, zar ne?

16 O: A zašto izvlačite rečenicu iz konteksta? Onda, naravno, to tako
17 izgleda. Izvlačenje k... rečenice iz konteksta, kao što ima neko običaj, mi to
18 nazivamo manipulacijom. Ja neću da kažem da Vi manipulišete. O... hoću da Vam
19 kažem ovo - kako se nije desilo? Desilo se.

20 P: Naravno, a ja ću Vas zamoliti onda da Vi stavite to u pravi u
21 kontekst. Ovo je Vaša izjava, ja postavljam pitanje, a Vi onda to uklopite u

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 odgovarajući kontekst u onoj mjeri u kojoj želite, kako bi nam sve bilo jasno.

2 Evo, sada Vas upravo to molim.

3 O: Gospodin Izetbegović kaže da se desio masakr u Bijeljini. Tako je on
4 rekao na Predsedništvu. Na tom... sjednici Predsedništva, to jutro, rano je došao
5 gospodin Abdić, i sjedi tu i kaže: "Alija, to nije. Ja jesam bio zarobljen tamo,
6 al' masakra nema." A ja izričem jednu sumnju na tu rečenicu.

7 A gospodin Izetbegović do riječi ovako kaže: "Gospodo Plavšić, ako
8 sumnjate idite pa pogledajte." Ja kažem: "Ja neću da idem dok mi ne naredi
9 Predsedništvo. I neću sama da idem, hoću da neko još sa mnom ide." Gospodin
10 Izetbegović određuje da neko iz 2. vojne oblasti ide, i ide general Prašćević
11 kojeg ja prvi put tada vidim - on je u drugim kolima - i ide sa mnom gospodin
12 Abdić.

13 P: Gospodo Plavšić, dozvolite onda da pogledamo šta stoji u Vašoj
14 izjavi, paragraf 15 - kada ste došli u Bijeljinu, na ulicama nije bilo nikoga i
15 stekli ste dojam da je grad prazan. Da li je to bila uobičajena situacija za
16 Bijeljinu? Da ili ne?

17 O: Pa, ja Vama kažem da se desilo, da se nešto desilo. Vi meni
18 neprestano imputirate da sam ja rekla da se ništa nije desilo u... u Bijeljini. U
19 Bijeljini se desilo, sasvim dobro primjećujete. Moja rečenica da je... da su ulice
20 puste, to je već neobično za jedan vrlo frekventan grad, u normalnim ustov...
21 uslovima.

22 Raz...razbijeni izlozi - isto nije normalno. Vidi se da se... da se tu nešto

23

24

25

26

27

28

29

30

1 desilo.

2 Čak i tu i tamo... čak i tu i tamo čuje se negde pucanje.

3 P: Gospođo Plavšić.

4 O: Da?

5 P: Stvarno bismo ovo mogli skratiti, ja sam siguran u to.

6 O: Pa skratite.

7 P: Da li ste Vi Predsjedništvu Bosne i Hercegovine stvarno rekli, a da
8 niste iznijeli konkretne neke znatne ograde, da se u Bijeljini nije dogodilo
9 ništa što bi bilo izvan uobičajenog? Jeste li to rekli ili niste?

10 O: Nisam rekla. Pa, to... to je bio usmeni izvještaj odmah nakon povratka,
11 ali ne samo Predsedništvu, nego... nego, možda dva sata, na pu... Išli smo preko
12 Tuzle. U Tuzli je bila konferencija za štampu gde sam ja rekla moje utiske šta
13 se desilo i isto gospodin Abdić svoje. Samo mi je bilo jako čudno što su ta dva
14 stola, on je u jednoj prostoriji davô izjevštaj /sic/, ja u drugoj prostoriji. I
15 oboje smo se bunili zašto, kad smo n... mi članovi jednog tijela. Možemo zajedno
16 da sjedimo i da izveštavamo za javnost. Ali bez obzira na to, ja sam znala o
17 čem' se tu radi.

18 Kad sam to videla, onda sam znala o čem' se radi. Ujutru je, u
19 sredstvima informisalna /sic/ bilo samo moje... moje su izjave bile. Samo su moje
20 izjave bile, a ne gospodina Abdića. Pošto je gospodin Abdić onako p... da kažem
21 prvo, vrlo sujetan čovek, uletio je kod mene u kabinet i rekô: "Ovo je
22 bezobrazluk, da se uopšte moj glas ne čuje i ono što sam ja rekô u... u sredstvima
23 informisana /sic/." Ja sam mu rekla: "Abdiću, pitaj... idi i pitaj Izetbegovića.
24 Zar ne vidiš koja je to igra?"

25 P: Gospođo Plavšić, ono što Vas ja želim pitati je sljedeće: uzevši u
26 obzir kontekst koji možemo vidjeti u Vašoj izjavi, u drugoj rečenici u paragrafu

27

28

29

30

22 stoji da se Vaš izvještaj svodio na to da se ništa izvan uobičajenog nije dogodilo u Bijeljini. E sad, čini se da, zbog kojeg god razloga to bilo, pritiska ili bilo kojeg drugog razloga, da ta sama rečenica nije točna i da bi je zato trebalo na neki način dodatno obrazložiti. Da li se slažete sa mnom?

O: Oprostite, ovo što ste rekli ne stoji u... u ovome 22. Ja ću da pročitam, kratak je to član... ovaj, pod 22.

Je l' dozvoljavate to?

P: Izvolite. Izvolite, gospođo Plavšić.

O: "Kada smo se vratili, gospodin Abdić i ja smo dali samo kratko usmeno saopštenje Predsedništvu Bosne i Hercegovine. U tom saopštenju nisam pomenula srpsku zastavu istaknutu na džamiji u Bijeljini. Nekoliko dana kasnije trebalo je da podnesemo pismeni izveštaj, ali sam 8. aprila dala ostavku na mesto u Predsedništvu. Mislim da gospodin Krajišnik nije bio obavešten o mom odlasku u Bijeljinu."

Ovo sve čvrsto stoji. Ako nisam spomenula zastavu na dže... na džamiji, kako možete Vi da zaključujete da sam rekla: "U Bijeljini se ništa nije dogodilo."? Smatram da zastava u dža... na džamiji sa - da kažem - sa neke moralne tačke gledišta, da je bilo neumjesno, i to sam sa Abdićem govorila o tome. I... i... i drugima sam rekla, što su stavili na džamiju srpsku zastavu. Ali...

P: Gospođo Plavšić.

O: Ili me pitajte i čekajte da odgovorim, ili me nemojte pitati...

P: Možda se dogodilo zbog tehničkog problema, gospođo Plavšić. Ja se

1 izvinjavam. Moramo razriješiti. Pokrenuli su jedno pitanje prevodioci, i mislim
2 da je sada i Vijeću jasno, a i meni, naime da ova rečenica koja postoji u
3 verziji na engleskom jako jasno, da je nestala iz verzije koju Vi imate.

4 G. STEWART: [simultani prevod] Kada je gospođa Plavšić, časni Sude,
5 čitala ovaj paragraf, nije bilo ekvivalenta ove druge rečenice koju mogu naći tu
6 u engleskoj verziji, osim ako ja nisam potpuno krivo čuo.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, izgleda da je došlo do problema,
8 barem kada je riječ o prevodu. Jer kada ste Vi čitali, gospođo Plavšić, Vi ste
9 čitali iz verzije na B/H/S-u, dakle bosanskom/hrvatskom/srpskom, i čini se da
10 jedan redak iz verzije na engleskom nije bio preveden. I ja Vam kažem da je to
11 ono što je izazvalo problem.

12 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Sada vidim i sama jer i ja sam
13 usporedila. To je grozno.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] E sad, koliko je to grozno..

15 Morali bismo provjeriti možda onda i na audio snimci, i tako dalje, ali
16 dajte da sada razjasnimo situaciju. Vi kažete, dakle, da niste Predsjedništvu
17 rekli da se ništa izvan uobičajenog nije dogodilo u Bijeljini.

18 Ja predlažem sada stranama, a uzevši u obzir razjašnjenje koje smo sada
19 čuli od gospođe Plavšić, o tome o čemu je ona izvještavala, da onda izbacimo ovu

1 rečenicu iz izjave. Naravno, strane će imati mogućnost da pregledaju transkript
2 i preslušaju audio snimku originala kako bismo znali sa sigurnošću, ali za sada,
3 biće bolje i lakše shvatiti situaciju ako izbacimo tu rečenicu.

4 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, to je sasvim tačno u smislu
5 onoga kako daleko to ide, ali ostavlja neka pitanja neriješenim. Ja imam
6 nekoliko mišljenja koja bih htio da iznesem u odsustvu gospođe Plavšić.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Gospođu Plavšić, pošto Vi sasvim
8 dobro znate engleski, koliko smo vidjeli, gospodin Stewart bi htio da pokrene
9 jedno proceduralno pitanje u Vašem odsustvu, i to neće ni na koji način da utiče
10 na Vas, pa bih Vas zamolio da za čas napustite sudnicu.

11 [Svedok se povlači]

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite.

13 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, kao prvo, praktični i
14 tehnički aspekt, i onda šta proizilazi iz njega. Po našem razumijevanju je,
15 mislimo da je to u pravu /?tačno/ da je razgovor sa gospođom Plavšić vođen u
16 potpunosti na engleskom. Izjava koju je pripremilo Raspravno vijeće je takođe
17 napravljena na engleskom, a onda u finalnoj fazi je poslana gospođi Plavšić u
18 Švedsku, i prevedeno sa engleskog na njen jezik. I ta rečenica u izjavi na
19 engleskom, koja jeste bila ta prava izjava, se izgubila na neki način iz teksta
20 na srpskom. Takve stvari se događaju, no to nije primijećeno kad je gospođa

1 Plavšić provjerila svoju izjavu i pravila izmjene, i nikad nije primijećeno da
2 ona nije u njenoj verziji.

3 No, problem nije samo tehničke prirode, časni Sude, zato što je to
4 izuzetno nezgodno, pošto sam ja proveo zadnjih 15-20 minuta unakrsnog
5 ispitivanja, sasvim razumno, na pretpostavci da je to rečenica koja se nalazi u
6 izjavi gospođe Plavšić i da je to ona rekla. I još je gore, jer časni Sud će
7 vidjeti da zadnjih 15-20 minuta ja sam, kao što branioci često rade, promijenio
8 svoj ton unakrsnog ispitivanja. Mi to radimo, to je dio našeg posla. Moj ton
9 unakrsnog ispitivanja vezano za gospođu Plavšić se promijenio kao posljedica
10 njenih odgovora koji su, nimalo iznenađujuće, postali sve više frustrirani, iz
11 razloga koje ja tada nisam mogao da shvatim, a sada vidim zbog čega je to bilo
12 tako. Dakle, to je značajno promijenilo ovu dinamiku i ton mog unakrsnog
13 ispitivanja gospođe Plavšić, a to je rezultat potpuno pogrešne osnove.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Šta Vi sugerirate? Gospodine Stewart, mi
15 smo svi iskusili tokom zadnjih godina u ovom suđenju da ponekad ljudska greška u
16 prijevodu, i u mnogo drugih oblika, može negativno uticati na ono što mi radimo.
17 Gubili smo vrijeme, radili smo stvari koje ne bismo da nije bilo te ljudske
18 greške, tog ljudskog faktora, i ne može ni biti drugačije u tako dugom periodu.
19 Međutim, trebamo to održati na najnižem mogućem minimumu koji može da se

1 postigne uz normalne ljudske standarde.

2 Ovo Vijeće, bilo da se radi o lošem prevodu ili bilo čemu drugom, uvijek
3 je pokušavalo da koriguje koliko je moguće takvu ljudsku grešku. Kakva je Vaša
4 sugestija u ovom trenutku da se ovo koriguje? Ja se, nažalost, slažem s Vama da
5 je ovo neugodna situacija.

6 G. STEWART: [simultani prevod] Dvije stvari, časni Sude. Kao prvo, svi
7 smo mi ljudi. S time ne možemo da se prepiremo, naravno. Mogućnost ljudske
8 greške je uvijek otežana malo onim što smo već rekli ali, naravno, malo smo
9 ubrzali bili pitanja. No, postoje dvije stvari. Kao prvo, ovo je dovoljno
10 uznemirujuće, /?tako/ da mi doista želimo, koliko brzo se to može učiniti, mi
11 želimo da se odmah provjeri da bismo bili sigurni da ne postoji nikakva druga
12 greška te vrste ili neki nedostatak. To ne bi trebalo /?trajati/ suviše dugo,
13 ali to se mora učiniti zato što ja ne želim da se ponovi ovakva vrsta problema u
14 mom pristupu unakrsnom ispitivanju.

15 Kao drugo, časni Sude, bilo da je šteta ili nije, no ono što bih ja
16 odabrao da radim, da sam znao tačnu poziciju prije 20-25 minuta, ja bih pozvao
17 Vijeće da dâ gospođi Plavšić vrlo jasnu indiciju da je napravljena greška. I ja
18 ću zbog toga morati da zatražim od Vijeća da se kaže da to nije greška Obrane i
19 da smo mi stavljeni u neugodan položaj zbog ljudske greške, a gospođa Plavšić

1 mora da razumije da je Obrana djelovala uz velike teškoće u zadnjih pola sata
2 zbog ove greške koja se potkrala. Ja mislim da bi to bilo kao korektivna mjera
3 vezano za unakrsno ispitivanje Obrane.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Znači, ukratko, Vi biste htjeli da
5 Vijeće poduzme mjere da se ispita prevod, a drugo, da se objasni gospođi Plavšić
6 šta se dogodilo i da je Obrana postupila kako je postupila na osnovu te nesretne
7 greške?

8 G. STEWART: [simultani prevod] Moj je odgovor moj odgovor, kratak ili
9 ne, i to je ono što me je Vijeće pozvalo da uradim /kako je prevedeno/.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, moja je sugestija da Vaši odgovori
11 budu kraći.

12 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sud uvijek pravi ove sugestije, a
13 zbog čega, čovjek ne zna uvijek.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja još uvijek nisam odustao od toga.

15 Zamolio bih da se gospođa Plavšić ponovo uvede u sudnicu.

16 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, oprostite. Ja sam samo htio da
17 kažem da bi se to moglo uključiti u potpisivanje izjave u odgovarajuće vrijeme
18 tokom postupka.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. To ću učiniti.

20 [Svedok je ušao u sudnicu]

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Plavšić, mi smo se našli u
2 jednoj vrlo nesretnoj situaciji, kao što ste i Vi sami utvrdili, a to je da se
3 jedan red na engleskom nije pojavio u primjerku koji biste Vi najvjerojatnije
4 primijetili da se nalazio u Vašem jeziku /kako je prevedeno/. To se nije smjelo
5 dogoditi.

6 U međuvremenu, ja sam poduzeo inicijativu da se ta dva primjerka vrlo
7 pažljivo uporede, da vidimo da li sve što se nalazi u jednom nalazi i u drugom
8 tekstu. Dakle, kompletna provjera prevoda kako bi se vidjelo da u jednoj
9 rečenici /?verziji/ imamo neku rečenicu, a u drugoj nemamo. Dakle, poduzeo sam
10 akciju da se to uradi dok mi ovdje radimo.

11 Vama su postavljena pitanja vezano za tu jednu rečenicu, a naravno
12 gospodin Stewart je insistirao na objašnjenju rečenice koja se nije pojavila na
13 Vašem jeziku. I naravno, gospodin Stewart u to vrijeme nije imao pojma da se to
14 ne nalazi u tekstu na Vašem jeziku, tako da je u jednom trenutku on vrlo
15 insistirao na tom pitanju, i čak kad je to pošlo u pravcu koji Vi možda niste
16 smatrali prijatnim, sasvim sigurno gospodin Stewart, koji govori savršeni
17 engleski, ali ne govori Vaš jezik, nije ni na koji način odgovoran za tu
18 situaciju. Ja samo želim da Vi to znate. A sada ću zamoliti gospodina Stewarta
19 da nastavi.

20 G. O'SULLIVAN: [simultani prevod] Ja bih htio da Vas informišem, iako
21 ste dali gospođi Plavšić uputstva da se ne raspravlja o njenom svjedočenju, mi
22 ipak jesmo raspravljali o ovom pitanju.

23 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja mislim da je to sasvim u redu, i kad
24 smo u početku rekli da ne treba da Vam damo smjernice šta treba da radite,

1 smatramo da je u ovom slučaju ovo bilo sasvim u redu sa Vašom ulogom ovdje, kad
2 se radilo o neslaganju kod ovoga /kako je prevedeno/. Hvala Vam, gospodine
3 O'Sullivan.

4 Sada nastavljamo, nadam se bez greške ove vrste.

5 Izvolite, gospodine Stewart.

6 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, mogu da kažem da ste Vi 10%
7 otklonili moje zabrinutosti i hvala Vam.

8 P: Gospodo Plavšić, molim Vas, možda... ja ne znam, ali ko su bili princ i
9 princeza Karađorđević?

10 O: Princ Tomislav Karađorđević je, po rođenju, drugi sin kralja
11 Aleksandra Karađorđevića koji je bio kralj Jugoslavije prije Drugog svetskog
12 rata, do 34. godine, kada je ubijen u Marseju. I iza toga je njega trebao da
13 nasledi najstariji sin Petar, a do njegovog punoljetstva Jugoslavijom je
14 upravljalo namjesništvo. I onda je došao Drugi svetski rat i došli su ovi, iza
15 Drugog svjetskog rata, komunisti, i dinastiji je bilo zabranjeno da se vrati. A
16 kako ipak u to vreme, iza smrti Titove, nešto se malo kao demokratizovalo, nešto
17 se malo promenilo, ja, pravo da Vam kažem, ne znam tačno kada je princ Tomislav,
18 on nije nasled... po onome redosledu nije naslednik krune, i njemu je dozvoljeno
19 da se vrati u Beograd. Njegova supruga je Engleskinja, princeza Linda. Ja sam se
20 s njima prvi put videla u Frankfurtu, a... a... ja respektujem, jako respektujem
21 članove naše dinastije. Ako me pitate nešto, ja sam monarhista iako je daleko to
22 od realnosti da se realizuje. E... oni su, ne samo s te strane što ih ja
23 respektujem, nego su i dobri ljudi.

1 I on st... je, kad je nas...pustio, kad je morô da napusti zemlju, on je bio
2 mali dečko - šta ja znam, možda od jedno 11 godina - i naravno da je želio da se
3 vrati. I umro je devedes... 2000. godine, u Beogradu. Ja s... ja sam tada bila...
4 dvije i po godine ja ni... meni je Miloševićeva vlast zabranila da ulazim u
5 Srbiju, a tada su davane dozvole, pa su i prestolonasledniku Aleksandru data
6 dozvola da samo dođe na sahranu, i meni dozvola da dođem na sahranu i da se
7 odma' vratim u Republiku Srpsku. Evo, ne znam, ako trebate još informacija?

8 P: Ono što... Hvala Vam, gospođo Plavšić. Ono što vidimo iz Vaše izjave
9 jeste - to je paragraf 23 - krajem aprila /?1992/, princ je zapitao da li biste
10 pošli sa princezom Lindom da posjetite neka mjesta u Bosni i Hercegovini. Vi ste
11 konkretno rekli da ste otišli u Foču. U suštini, molim Vas, i ukratko - ako mogu
12 tako da kažem, gospođo Plavšić - kakva je bila uloga princa Tomislava
13 Karađorđevića i princeze Linde u svemu tome u to vrijeme?

14 O: Nikakva o...oficijelna uloga. Članovi su dinastije, a... veliki su
15 patriote. Čuli su i imali su prilike da vide i da čitaju da se u stranoj štampi
16 spominje da Srbi vrše zlodjela na teritoriji Bosne i Hercegovine.

17 Ja moram da Vam kažem da je meni i general Morillon rekao: "Protiv Srba
18 se vodi medijski rat." I da kažem cijelu rečenicu: "Možda ćete vi ovaj rat
19 dobiti ali, gospođo Plavšić, vi ste već izgubili medijski rat." Onaj momenat -
20 tad je bila 1993. - nisam sasvim shvatila da se može tako nešto da desi, al'
21 desilo se u ovom ratu.

22 I sjećam se da je general N...Nambiar, u svom izvještaju Savjetu
23
24
25
26
27
28
29
30

1 bezbjednosti rekô: "Dobro... dobrim dijelom su sredstva informisanja doprinijela
2 ovom zlu u Bosni i Hercegovini." On je bio jedno vrijeme glavnokomandujući
3 UNPROFOR-a u Bosni i Hercegovini za vreme rata.

4 V...v... da se vratimo na princa Tomislava Karađorđevića i njegovu suprugu,
5 princezu Lindu. On je mene pitao je li to tačno. Ja kažem: "To... to je nemoguće
6 da je tako." "Da li bi Vi, Biljana, zajedno sa Lindom krenuli negde da s... ona
7 hoće da se uvjeri?" Princeza Linda je imala načina da istinu objavi u... makar je
8 mislila da ima načina da istinu objavi u Engleskoj, čak i u Parlamentu
9 engleskom. Ovaj današnji ministar sad unutrašnjih poslova u Blairvoj Vladi,
10 John Reid, on je dva puta dolazio, upravo po preporuci princeze Linde, da... da se
11 on lično uvjeri šta se dešava to.

12 Ali da kažem ovo za Foču. Otišli smo ujutru rano avionom i istim avionom
13 smo se vratili navečer, u Foču. Princeza Linda... bilo je - ne samo princeza Linda
14 - mnogo ljudi je bilo koji su donosili humanitarnu pomoć, najviše lijekove.
15 Bolnice su bile slabdo /sic/ s...snabdevene sa lijekovima. I otišli smo u Foču.
16 Razgovarali smo sa opšinskonjim... sa opštinskom vlasti. Pitala sam ih za bolnicu,
17 da li možemo otići tamo, i dobili smo u bolnici izvještaj kakvo je stanje.
18 Obišli smo sve bolesnike. Ja ne... ja nisam, niti je ona pitala ko je Musliman, ko
19 je Hrvat, svi su se... ko je Srbin - svi su se jednako liječili.

20 Ali ono što smatram da je bilo korisno, da je ona čula da nema
21 antibiotika, i ona je sve svoje snage up... u... u... fokusirala na to da i drugima
22 kaže da u bolnicama nema antibiotika, i da ona isto pomogne. I njene mogućnosti

1 su bile, ne mogu da kažem jako velike, ali bilo je koristi od toga. Ona je
2 stekla neki utisak, iako je to nedovoljno vrijeme, od ujutru do naveče. Al' kad
3 ja kažem o... "navečer", to nije od ujutru do naveče u Foči, jer je avion letio za
4 Podgoricu, pa iz Podgorice kola do Nikšića. Pa od Nikšića, preko Plužina, do
5 Foče. Ja mislim da je... da je taj put trajao jako dugo, jer... a... ono efektivno
6 vrijeme u Foči nije bilo duže od dva sata. Dakle, za ono što je ona trebala da
7 stekne neki utisak trebalo je ostati u Foči možda nekoliko dana, pa da... da
8 ispuni ono zašto je došla. A... imali smo koristi jer, zaista, antibiotici su
9 došli. Potpuno ista stvar je bila sa Zvornikom. Vratili smo se i princ Tomislav
10 je rekô: "Hoćete li otići do Zvornika?" Sa princezom Lindom sam u Zvorniku bila
11 isto tako b... mislim, po onoj...m nekom protokolu. Prvo se - jer ja ne poznajem
12 nikoga od njih - odem u opštinu, pa pitam: "Je l' možete da mi date informacije,
13 te, te, te?" I u tom slučaju, znam da su oni rekli: "Pa, ako hoćete idite po
14 muslimanskim kućama i razgovarajte sa njihovim članovima porodice." I mi smo to
15 učinili. Ja mislim, u jedno čet'ri-pet kuća smo unišli, i tačno znam u koje
16 kuće, na kojem mjestu smo ulazili. O... i in... dobili smo informacije. Razgovarali
17 smo ne sa Srbima, nego sa Muslimanima smo razgovarali. A ako Vas interesira...

18 P: Oprostite, oprostite.

19 O: ...šta su nam rekli i kako se to završilo, ja mogu da Vam...

20 P: Gospođo Plavšić, kao prvo, ja bih Vas zapitao jednu seriju kratkih
21 pitanja...

22 O: Dobro.

23 P: ...kako bismo neke stvari posložili, a onda se možemo vratiti ako bude
24
25
26
27
28
29
30

1 trebalo i na ova druga pitanja. Vi kažete da Vas je princ Tomislav zamolio da
2 pratite princezu na neka mjesta u Bosni i Hercegovini. Išli ste u Foču, u
3 Zvornik, kao što ste opisali. Da li ste odlazili i u neke druge opštine, u
4 skladu sa tim zahtjevom princa Tomislava?

5 O: M... j...ja mislim da je to to bilo. T...to je bio jedan jako kratki
6 period. Ja sam morala da se vratim u Sarajevo. Moja je majka bila sama, al' za
7 to vreme je moj brat došao, al' on nije mogao ostati dugo. Ja mislim da je to
8 sve skupa trajalo tri dana. Nakon tri dana ja sam došla u Sarajevo.

9 P: To je od velike pomoći, gospođo Plavšić. Samo sam htio da to
10 razjasnimo. Nakon Vaših posjeta Foči i Zvorniku, da li ste Vi i/ili princeza
11 Linda dali neki izvještaj bilo kome, a tu mislim na bilo kakav izvještaj -
12 formalni, neformalni, zvanični, nezvanični? Da li ste ikome nešto o tome rekli,
13 nekoga obavijestili?

14 O: A... o...o... prvo da znate, to je bilo... ja više nisam član Predsedništva
15 Bosne i Hercegovine, kad se to desilo. Ja... ja nikome nemam...

16 P: Da onda idemo za tom informacijom.

17 O: Da. Da.

18 P: Dakle, taj zahtjev nije imao nikakve veze sa Predsjedništvom Bosne i
19 Hercegovine, zar ne? On nije došao iz Predsjedništva.

20 O: Ja više... ja više ni... ja više nisam član. Ja više nisam član od 8.
21 aprila, a to je bilo - nikako ja to ne mogu da lociram, da li je to bila sredina
22 aprila, ili negde pret... pred kraj aprila, ja zaista ne mogu tačno da kažem. Ali
23 uglavnom, ja više nisam bila član Predsedništva Bosne i Hercegovine, i rat je
24 počeo. Rat je počeo.

25 P: Da to onda razjasnimo. Znači, te posjete Foči i Zvorniku nisu bile na
26 zahtjev Predsjedništva Bosne i Hercegovine?

1 O: Ne, ne.

2 P: Vi niste bili ni pod kakvom obavezom da obavijestite to
3 Predsjedništvo?

4 O: Ne, ne, ne.

5 P: I Vi niste obavijestili to Predsjedništvo.

6 O: Ne. Ne. Ne.

7 P: Je li to sve tačno?

8 O: Sve je tačno. Osmog aprila ja sam izašla iz zgrade Predsedništva i
9 više se nikad nisam vratila u Predsedništvo. I više nikada u grad nisam otišla,
10 jer već je grad bio izlepljen slikama Karadžića, Krajišnika, Koljevića, mene, i
11 pisalo je "ratni zločinci". Bilo je opasno za mene otići da kupim komad hljeba.

12 P: Jeste li ikome i, ako jeste, kome ste Vi i princeza Linda dali
13 izvještaj o tome šta ste vidjeli i našli u Foči i Zvorniku?

14 O: Izvještaj nikome, sigurno, jer nisam bila u nikakoj /sic/ službenoj
15 obavezi da nekome dajem izveštaj. A... a možda sam sa nekim pričala i rekla: "Bila
16 sam sa Lindom tu, obećala je da će antibiotike dove... donijeti", i tako to. A...ali
17 zaista, da Vam kažem, mi govorimo o događajima od pre 14 godina. Mlađi ste od
18 mene, al' ne znam da l' bi i Vi to zapamtili.

19 P: Doista, doista. Doista je tako, gospođo Plavšić.

20 O: Ja, a da sam znala da ću doć' u ovaku /sic/ situaciju, verovatno...

21 P: Nemamo komentara.

22 O: ...bi' nosila jedan papir, pa bi' neprestano pisala za svaki slučaj.

23 P: Siguran sam da biste to radili, gospođo Plavšić. Da probamo to
24
25
26
27
28
29
30

1 drugačije reći, da li ste bilo kome rekli, kada ste se vratili iz Foče i
2 Zvornika, da li ste bilo kome ispričali pojedinosti o onome što ste vidjeli i
3 zatekli u tim općinama?

4 O: Princu Tomislavu, definitivno. Jer tu smo se vra... Da. I u tim... u tim
5 razgovorima sa muslimanskim stanovništvom unutar njihovih kuća, saznali smo da
6 su mnogi ljudi preko mosta pobjegli u Loznicu. Da su se uplašili i p... b... Loznica
7 je u Srbiji. I ja... i ja...

8 P: Da li ste rekli...

9 O: ...ja ni... gledajte, ja nisam... ja nisam mogla, jer sam bila u obavezi da
10 se vratim u Sarajevo, da preuzmem brigu o mami. Onda je princeza Linda rekla:
11 "Ja ću obići izbjeglice u Loznici" i ona je to sigurno uradila i rekla mi je da
12 je uradila.

13 P: Gospodo Plavšić, drago mi je da smo se vratili na pravo mjesto, nakon
14 kraćeg prekida. Ali u svakom slučaju, znate kako je zbog prevoda. Onda dođe i do
15 kašnjenja, pa onda ispada da Vas potpuno bez razloga prekidam. U svakom slučaju,
16 da li ste ispričali bilo kome iz rukovodstva bosanskih Srba nešto o onome što
17 ste vidjeli i zatekli u Foči i Zvorniku?

18 O: Kad sam izaš... kad sam pobjegla na Pale, sigurno da sam im i rekla.
19 Uo...uopšte to d... ne mogu da se sjetim da je to bio neki izvještaj. Ne onakav
20 izvještaj kao što sam pis...pisala o Kupresu, o... o ovim posjetama o kojima smo već
21 govorili. Ali nikakav izvještaj nis...

22 P: Dok ste bili bilo u Foči, bilo u Zvorniku, da li ste osobno vidjeli
23 ili čuli nešto što bi Vas navelo na zaključak da, osim naravno neizbježnih
24
25
26
27
28
29
30

1 nesretnih posljedica koje se javljaju nakon građanskog sukoba, je tamo bilo,
2 dakle, i neprihvatljivih zločinačkih aktivnosti koje je eventualno izvršio
3 netko?

4 O: Ne. Zato sam ja maloprije rekla, nikada... nikada ne možete, i ako
5 pišete izvještaj, 100% da kažete da je to tako. Ali za takvu jednu situaciju, da
6 se zna tačna situacija, ta dva sata su bila suviše mala. U opštini, od ljudi
7 koji su u opštini radili, ništa takvo nismo čuli. I još da kažem da sam ja
8 insistirala da što pre odemo u bolnicu da vidimo šta se može uraditi, odnosno
9 šta princeza Linda može da uradi za bolnicu. Ja Vam ne mogu da kažem da nije
10 bilo. I znate, sada kada se o ovome govori nakon 14 godina, nakon toliko članaka
11 u novinama koje sam pročitala, nakon cijelog materijala, 80% mojih saznanja
12 potiču iz ovoga mjesta kad sam došla ovde, kada sam optužena. I... i... molim Vas,
13 sa...samo da Vam kažem. Ja... ja... ja moram ovo da Vam kažem. Danas se sve zna. Ja
14 sam skoro pročitala knjigu koja... koju... Mislim, dobivam knjige. Tražim. Hoću da
15 znam sve, iako sam pri kraju života. *Tajne službe Srbije od 1945. do 2005.* - ja
16 hoću da znam u kojem sam vremenu, u kojem sam ambijentu živjela - tamo je rečeno
17 sve.

18 Sin Sefera Halilovića koji je bio dečko od 8-9 godina za vreme rata, on
19 je sad mladi čovek koji je napisô knjigu, otkrovenje za mene. Za mene je on

1 dijete, ali istinu... mnoge istine je rekô. I njegov otac je napisô knjigu, *Lukava*
2 *strategija*. Ali ovu knjigu - to je otkrovenje. I kada se pokupe ti... te
3 informacije iz različitih izvora, onda se može imati jedna predstava, i ja je
4 imam, i vrlo sam zadovoljna što je imam u svojoj glavi.

5 Ali jako je sada teško kazati šta ste to tad znali, a šta sad. Ja Vam
6 mogu kazati, meni kipi u glavi od toga s...silnog saznanja o tim događajima. Ne
7 mogu kazat' da sam mnogo sretna - toliko - zbog toga.

8 P: Gospodo Plavšić, u vezi sa onim što ste vidjeli i čuli i zatekli
9 tokom posjeta Foči i Zvorniku, da li postoji bilo kakav temelj koji bi Vam
10 omogućio da kažete bilo kome, uključujući i rukovodstvo bosanskih Srba, da je
11 tamo možda došlo do ratnih zločina, zločina protiv čovječnosti, ubojstava iz
12 koristoljublja ili druge vrste nasilja nad civilima, ili zločina te prirode?

13 O: Nisam... ja sam... ja sam smatrala da će n... da ću neke ja informacije u
14 tom smislu imati. I... i danas mislim da... da su izbjeglice u Loznici... da su
15 izbjeglice u Loznici možda mogle da daju više informacija, a mene nije bilo
16 tamo, bila je princeza Linda. Princeza Linda, u to vrijeme, govorila je naš
17 jezik... nije, n...nije m... ovaj, prevodilac bio s njom. Ona je govorila naš jezik,
18 al' da li je svaku finesu ufatila, to ja ne znam.

19 A... al' ću Vam reći isto tako da su ljudi u takim situacijama, be...bez
20 obzira da li se radi o Srbima, Hrvatima, Muslimanima, oni su jednostavno uvučeni
21 u sebe. Njih je s... oni se plaše da nešto kažu. Oni se plaše da me...

22 Ja kada sam vidjela da u muslimanskim kućama stare žene ljube ruku
23 Arkanu, ja sam se nasmijala pa sam rekla: "Ruka se ljubi vladiki." To je kod nas
24 tako. Njemu su ljubili ruku i... i meni je bilo jasno da mu ljube ruku iz nekog
25
26
27
28
29
30

1 straha. Ko me bi... ja, na primer, ne bi' da mi je ne znam kakav strah bio, ne bi'
2 poljubila ruku. Taman da mi je život u pitanju. Ali razlišćiti /sic/ smo.

3 G. STEWART: [simultani prevod] Ja se izvinjavam, gospođo Plavšić. Časni
4 Sude, ne bih htio da to previše često radimo, ali znam da Vijeće do te
5 informacije može doći u kraćem vremenu, pa da mi kažete koliko mi je još vremena
6 preostalo i da zatražimo od gospodina Tiegera da kaže koliko bi njemu trebalo.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Otprilike sat i po vremena, prema mom
8 /?saznanju/. A što se drugog pitanja tiče, gospodine Tieger?

9 G. TIEGER: [simultani prevod] Ne mogu biti jednako definitivan u svom
10 komentaru kao prošli put. U svakom slučaju, mogu reći - ne jako puno. Imamo
11 nekoliko stvari koje bismo razjasnili. Za sada mislimo možda 15 minuta ili
12 manje.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, 15 minuta.

14 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala, ovo mi je bilo od velike pomoći.
15 Zahvaljujem i Vijeću i Tužilaštvu.

16 P: Gospođo Plavšić, u Vašoj izjavi - zamoliću prvo da pronađete paragraf
17 45, to je pod podnaslovom "Grbavica" - tu kažete: "U junu ili julu 1990. /u
18 engleskom transkriptu: "1992"/ godine, od ljudi sa Grbavice, koja je tada bila
19 pod srpskom kontrolom, saznala sam da čovjek po imenu Batko i naoružana grupa s
20 njim maltretira tamošnje nesrbe. Po mom tumačenju, to je značilo da su činili

1 zločine nad nesrbima."

2 Kao prvo, gospođo Plavšić, od koga i na koji način su te informacije
3 stigle do Vas?

4 O: Išla sam na sastanak sa gospođom Ogata. Znam da je u Lukavici to
5 bilo, u 11.00 časova je trebalo da bude sastanak. I prolazim sada pored jednog
6 raskršća koje je jako frekventno, i... i... i u zaklonu je, tako da...

7 P: Gospođo Plavšić, molim Vas, možete li samo navesti ko je gospođa
8 Ogata? Mi znamo, ali to je novo ime koje je ušlo u spis u ovom predmetu, pa da
9 kažete o kome se radi.

10 O: Gospođa Sagato Ogata /?Sadako Ogata/ je cijelo vreme rata, a imala
11 sam priliku, mislim, i iza rata je jednom došla kod mene u Banja Luku, ona je
12 bila predstavnik Ujedinjenih nacija. Isključivo se bavila problemima izbjeglica.
13 Da. Da.

14 P: Hvala, gospođo Plavšić. A dalje ste namjeravali onda objasniti otkud
15 Vam te informacije.

16 O: A o...o... ja sa... ja sa... Da. Ja sam bila na putu da... da stignem u
17 Lukavicu i... ali bila sam što se tiče vremena komotna. Nekako, nije bilo... nisam
18 knap pošla. A to frekventno mjesto, to raskršće je zaklonjeno jednim malim
19 brežuljkom od Sarajeva, tako da su se tu ljudi mirno okupljali, razgovarali,
20 ugovarali, čekali nekoga hoće li stati da ih povede negde, i tako, jer je
21 zaštićeno mesto bilo. I kada su me vidili /sic/ neki u kolima - ja nisam imala
22 namjeru da tu stanem - al' kad su me vidili, neko mi je nepoznat mahô, jedna
23 grupa ljudi. I ja sam rekla šoferu da stane, i oni mi kažu, ovaj: "Gospođo
24 Plavšić, znate li da s... šta se dešava u Grbavici?" Ja sam stanovala na Grbavici,
25 ja sam pobjegla sa Grbavice, i ja ne mogu da kažem da... da ne bi' imala interes i
26 za drugi dio grada, ali Grbavica je meni poznata. Ja... ja s... tu sam živila /sic/.

27

28

29

30

1 Preko puta mosta je bio fakultet, a većina profesora su imali stanove na ovoj
2 strani gde sam i ja. I ja sam imala fal...fa...fakultetski stan. Naravno da me
3 interesira, i ja sam bila zapanjena kad su mi oni... oni nisu nikake /sic/ detalje
4 govorili, nego su rekli: "Ružne se stvari dešavaju na Grbavici."

5 Srbi su svi bili koji su bili tu, koji su mi to rekli. I spomenuli su
6 taj nad... to ime Batko. I s... o... to... to je bilo... ja sam je... to jako ozbiljno
7 shvatila i rekla sam šoferu: "Idemo sad preko tog brda dole. Ja mislim da ćemo
8 stić' do 11.00 sati." I ide...

9 I smatrala sam ovo sad mojim prioritetom, iako je važno bilo da odem na
10 taj sastanak, ali sam mislila da to sve mogu da obavim. I obavila sam sve.
11 Otišla sam pravo u opštinu. To je tako jednostavno, a...ako dolazite tamo, a... ne
12 poznajete... Ja sam znala na Grbavicu da odem, pa odem kod mog kolege Krunoslava
13 Ljolje s kojim sam radila godinama na fakultetu, pa sjedim s njim i razgovaram,
14 ili sa mnogima koje ja znam na Grbavici. Ali ja sam sad otišla u opštinu. Ja sam
15 t...tražila... oni su... oni su dužni... oni su odgovorni, iako ja u toj opštini nikog
16 nisam poznavala. To su neki novi ljudi i ja ih sa Grbavice ne poznajem, ali
17 otišla sam. Predsednika opštine nije bilo, i pitala sam, i rekla sam ovako kao
18 što Vama govorim: "Dobila sam takvu i takvu informaciju. Evo, Srbi su mi ljudi
19 rekli, tu o... šta se radi. Ko je Batko?" - ovo pitanje sam postavila.

20 Oni su tako spustili pogled. Niko mi ništa ne govori. Neko ponašanje
21 koje baš nije bilo, ovaj, sâmo njihovo ponašanje je izazvalo u meni velike
22 sumnje. Ja mislim da s... da sam, onako, i rekla da bi oni... da su oni odgovorni,
23 da bi trebali da vode računa, ali ja sam sad išla dalje. Pozdravila se s njima -
24 ni...nije im bilo prijatno šta govorim - i otišla sam. I našla sam jednog mladića,
25 jednog mladog čoveka sa čijo... sa njegovom majkom se poznajem jer je stanovala u
26 istoj kući, al' on nije tu stanovô. On mene zna. I ja sam njega pitala: "Zorane"
27 - poginuo je taj mladić posle toga, ja mislim, tri mjeseca ili dva

1 meseca - "Zorane, je l' mi možeš da kažeš, neki Batko postoji tu na Grbavici?"
2 Dok sam ja to s njim govorila, on kaže: "Znam, znam," tako u tu prostoriju ulazi
3 jedna grupa. Ovako jedan mali, plećat, onako, može se videti tako neka struktura
4 fizička, kao bokser. Tako, na...nataknuta je ona šajkača, al' ne... tu nije bilo
5 uniforme. Tu nešto... Ali j...je bilo oružje. Tako, ne znam koje. Ne...nemam pojma ja
6 šta je to. Uglavnom, oružje je bilo. I stao je i ovako me je gledô. Ja sam odmah
7 zaključila da su ovi iz opštine s kojima sam razgovarala, da su oni njega
8 obavestili.

9 On je mene jako ov... nije pri... nije taj pogled bio prijatan. Zoran me je
10 izveo iz prostorije i rekô: "Gospodo Plavšić, to je Batko." Ja sam otišla i nije
11 mi palo na pamet da iko, iko na Palama zna da postoji taka /sic/ ličnost koja
12 ugra... ugrožava život lj...ljudi na Grbavici. Već se primaklo 11.00 sati. Otišla
13 sa... otišla sam na te... Da?

14 P: Gospodo Plavšić, kako se taj Batko punim imenom zvao?

15 O: Ne znam, ja danas ne znam kako se zove.

16 P: U Vašoj izjavi, mada mislim da nije neophodno da vidite taj dokument
17 konkretno, ali u svakom slučaju, tokom razgovora sa gospodinom Nilssonom - a to
18 je traka 7, strana 18, o čemu ću ja govoriti - ima jedan pasus koji počinje time
19 što počinjete govoriti o ministarstvu prometa u Japanu i kažete da je on odmah
20 podnio ostavku jer je na nekoj pruzi vlak kasnio tri minute - sad čitam iz
21 engleskog - dakle, da je podnio ostavku zbog toga.

22 O: Je, tri minute je... A ja ću Vam to da objasnim.

23 P: I kažete da se to na pravi način radi u Japanu. "I kada su se oni
24 počeli braniti, ja sam rekla: 'Ne, ja nisam. Ja sam osoba koja to treba tražiti,
25 ali Vi ste kukavice. Vi ste odgovorni. Vi trebate dati ostavku odmah, i staviti
26 toga u zatvor.'" A Nilsson je rekao: "Kažete da su se oni branili. Šta ste

1 pritom točno mislili?" Onda u transkriptu kažete: "Ma..."

2 O: Misli... o... Izvinite. Ja mislim da... da ste Vi o... ili možda sam ja, kada
3 sam govorila, ali Vi ste sad nešto preskočili tu. Pustite me da... ja ću vrlo brzo
4 doći do... do ovoga japanskog voza.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mislim da sam japanski voz nije...

6 G. STEWART: [simultani prevod]

7 P: Da, to je divna praksa. To bi trebalo uvesti i u Engleskoj, ali nije
8 bitna stvar to što je ministar dao ostavku. Ja mislim da nisam preskočio nešto.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Plavšić, možda je gospodin
10 Stewart nastavio citirati audio snimku razgovora.

11 G. STEWART: [simultani prevod] Vijeće je pratilo, pa znate da sam čitao.

12 GĐA SVEDOK: Dobro. O...

13 G. STEWART: [simultani prevod]

14 P: U svakom slučaju, imajte strpljenja pa ćemo uočiti u čemu je problem,
15 ako ih ima.

16 O: Da. Da.

17 P: Vi ste dakle tu rekli: "Ma, mislila sam da to trebam da objasnim -
18 Batko. Dakle, taj ministar transporta se počeo smijati: 'Ha, Batko.' Mene je
19 iznenadilo da znaju tu osobu. Meni je taj Batko ranije bio nepoznat. Prvi puta
20 sam saznala da ta osoba postoji, da radi nešto loše - sve zajedno u sat vremena.
21 Počela sam da objašnjavam kako je izgledao taj Batko. Taj ministar je onda
22 rekao: 'A taj Batko. Znae kako, dakako, da objasnite.' Jedinu zaključak je bio

1 da je on njih znao dugo vremena."

2 O: Da.

3 P: Gospođo Plavšić, možda je neobično pitanje, da li da shvatim iz ovoga
4 da je taj Batko bio ranije poznat ministru transporta Japana?

5 O: Pa ja... j...ja Vas m... lijepo molim, samo da... uopšte nema nikakve veze ni
6 ministar Japana... ministar transporta Japana, niti ministar transporta. Ja ne
7 znam da l' smo i imali ministra transporta a... Republike Srpske. Tu su bila dva
8 ministra - jedan ministar unutrašnjih poslova, jedan ministar a... o...ovog,
9 pravosuđa. I...

10 G. STEWART: [simultani prevod] Dozvolite, časni Sude.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ne, ja moram sada intervenirati. U ovom
12 transkriptu možda stvarno je bilo neke zbrke. Tu kada kažete: "On se počeo
13 smijati: 'A Batko,' ja sam bila šokirana da oni znaju za tu osobu.

14 GĐA SVEDOK: Yes.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] "Batko meni ranije nije bio poznat."

16 GĐA SVEDOK: Yes.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ko je taj ko se nasmijao i rekao: "Ha,
18 Batko"? Ko je to bio?

19 GĐA SVEDOK: Ministar pravosuđa.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ministar pravosuđa?

21 SVEDOK: Da.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro. A u kojoj situaciji je to bilo?
23 Bili ste na nekom sastanku sa ministrom pravosuđa?

24 SVEDOK: Vrlo b... ja, vrlo brzo ću do tog doć'. Dakle, ja sam otišla na
25 taj sastanak sna /sic/ gospođom Ogatom, i cijelo vrijeme sam samo imala na umu

26

27

28

29

30

1 to kako ću sad da se b...brzo vratim na Pale, da skratim taj sastanak s njom, da
2 idem na Pale i da obavijestim o tome v... Karadžića i Krajišnika. I imala sam, da
3 kažem, osjećala sam se nekako da idem... da mi ide sve po planu, jer kad sam
4 otvorila sobu vidila sam, gospodin Krajišnik, gospodin kra... Karadžić i dva
5 ministra za koje ja smatram da su relevantni za ta... za taj razgovor koji ja imam
6 namjeru i za to saopštenje. Svi su na okupu, čak ja mislim da sam rekla: "Baš
7 dobro da ste tu."

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dozvolite da Vas sada prekinem. A ta dva
9 ministra su bili?

10 GĐA SVEDOK: Ministar pravosuđa Mandić - Momčilo Mandić, i ministar
11 unutrašnjih poslova Mićo Stanišić.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala Vam. Ja sada nastavljam sa
13 čitanjem. Vi tu dalje, barem prema transkriptu, opisujete. Kažete: "Bila sam
14 šokirana što su oni znali tog čovjeka." Kad kažete "oni", na koga sve mislite?

15 GĐA SVEDOK: Na... na ministra pravosuđa. On, kad sam ja rekla... reko': "Da
16 li Vi znate šta se dešava na Grbavici? A morali bi da znate, a morali bi znate.
17 Neki Batko, neki Batko." A ministar pravosuđa: "Ha" - nasmijao se, pa ka... -
18 "aha, Batko." Pa reko': "Nije... nije moguće da ga znate?" I ja... on mi više ništa
19 nije trebalo da kaže. On ga je znao.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dozvolite sada da Vas prekinem na
21 trenutak. Moram Vas prvo prekinuti, stvarno. Tu, gdje se kaže: "Šokirana sam
22 bila što su oni" - dakle, u množini - "znali." A sad kažete da je ministar
23 pravde znao ko je Batko.

24 GĐA SVEDOK: Oba su ministra...

25 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ali ste ipak rekli "oni". Kad kažete
26 "oni", koga to još uključuje da je znao ko je Batko? Ili ste napravili grešku,

1 pa ste stvarno mislili samo na ministra pravosuđa?

2 GĐA SVEDOK: M-hm, shvatam suštinu ovoga što Vi hoćete da razjasnite. Moj
3 je utisak bio - definitivno ministar pravosuđa, jer je sâm rekô: "Aha, Batko."
4 Zna, na taj način je kazao: Pa ja znam ko je Batko. Ali imala sam utisak da ga
5 zna i ovaj drugi ministar, ovaj ministar unutrašnjih poslova. Ja sam... ja sam
6 imala utisak da ja njima nešto novo govorim. Govorim nekome koji zna, kome je to
7 poznato. I onda sam rekla: "Pa, zar vi to znate? Zar vi znate to?" Ja bi' sada...
8 o...o...onda je... onda je doša...lo ovo, pa sam ja rekla za japanski voz. "Bez obzira,
9 to se dešava. Vi ste ministar unutrašnjih poslova, Vi ste ministar pravosuđa. Vi
10 morate odmah da date otkaz."

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ne, ne. Moram sada, moram ponovo.

12 GĐA SVEDOK: Dobro. Dobro.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To smo razumjeli, to smo razumjeli.
14 Dakle, dolazili ste da se sastanete; ustvari, naišli ste na gospodina Karadžića,
15 Krajišnika, Stanišića i Mandića. Iz onog što je rekao gospodin Mandić ste
16 zaključili da je on znao ko je Batko, a s obzirom da se drugi nisu dalje
17 raspitivali, zaključili ste da ni oni nisu u potpunosti neupoznati sa situacijom
18 vezanom za Batka. Da li sam Vas dobro razumio?

19 GĐA SVEDOK: Pa znate, ministar unutrašnjih poslova koji je na Palama,
20 stoluje, mora da zna šta mu se dešava na cijeloj teritoriji, a kamoli na
21 teritoriji Grbavice.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, da. Razumijemo, gospođo Plavšić. Ne
23 bih se tu izrazio neslaganjem, vjerujte mi. Ali sada moramo utvrditi da li sam
24 Vas dobro razumio da ste, na temelju onog što je rekao Mandić, znali da je on
25 znao ko je Batko?

26 GĐA SVEDOK: Apsolutno.

27 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A da ste, na temelju ponašanja ostalih
28 prisutnih, stekli zaključak da su oni u najmanju ruku upoznati sa situacijom

29

30

1 koju ste im Vi opisivali? Ako sam Vas sada dobro shvatio, ako mi to možete
2 potvrditi, možemo pustiti gospodina Stewarta da nastavi pitanja.

3 GDA SVEDOK: Samo da kažem za gospodina Mandića - na osnovu take njegove
4 reakcije koju smo... i... i to, a Batko, znam sigurno, da znaju. Zašto sam rekla za
5 onaj voz? Obratila sam se ministru unutrašnjih poslova i rekla: "Pa ako Vi to
6 znate..." Ali pazite, nisam zn... Ja?

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođu Plavšić, gospođu Plavšić, ja sam
8 se upleo u trenutku kad se gospodin Stewart spremao da Vam postavi niz pitanja.
9 Ja sam postavio nekoliko pitanja, dobio svoje odgovore, i sada je gospodin
10 Stewart taj koji preuzima riječ.

11 Ali moram sada reći, vidim koliko je sati. Ako, gospodine Stewarte,
12 možete završiti sve zajedno za 10 do 15 minuta, onda možemo nastaviti, a inače
13 ćemo poći na pauzu.

14 G. STEWART: [simultani prevod] Ako biste mi mogli dati smjernice opet,
15 jer je ovisno o tome koliko vremena nam preostaje. Ja, naime, moram stalno
16 preračunavati. Danas radimo samo do 13.45h? To je sve vrijeme koje imamo?

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Danas imamo zakazanu samo jutarnju

1 sjednicu, pa makar ona trajala pet do deset minuta više, ali pokušaćemo završiti
2 danas.

3 G. STEWART: [simultani prevod] Ako bismo sada išli na pauzu, mi se još
4 trebamo vidjeti sa gospodinom Krajišnikom, što znači da će nam ostati 70 minuta.
5 U svakom slučaju, došlo je do greške što je ministar prometa Japana na krivom
6 mjestu se pojavio u transkriptu.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa sad, ja ne znam u čemu je greška, ali
8 imamo /?trebamo/ prevod.

9 G. STEWART: [simultani prevod] Pa, ako to nije greška, onda moramo
10 razjasniti što se događalo.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ali oni su shvatili šta je gospođa
12 Plavšić rekla.

13 G. STEWART: [simultani prevod] Razumijem, ali o kakvoj god da se grešci
14 radilo, ja... Koliko je još vremena preostalo?

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Otprilike, približavate se vremenu od
16 dva sata dosad.

1 G. STEWART: [simultani prevod] Ne želim se sad sporiti, u svakom slučaju
2 mi smo malo drugačije izračunali, a to znači da nam preostaje otprilike 40
3 minuta i pridržavamo pravo da se raspravljamo kasnije o tome. U svakom slučaju,
4 gospodin Tieger nema namjeru, ja se nadam, produžiti onih 15 minuta koje su
5 spomenuli.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Tako je rekao gospodin Tieger.

7 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala. Ako bih nastavio još 20 minuta
8 nakon pauze, i to pod uvjetom da se razumije da ostavljamo vrijeme za kasnije,
9 da preuzmemo riječ nakon Tužilaštva.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Idemo sada na pauzu. Nastavljamo s
11 radom u 12.55h. Vi možete raditi do 13.15h, nakon pauze. Gospodin Tieger će
12 iskoristiti zatim svojih 15 minuta o kojima je govorio, a preostalo vrijeme ćete
13 Vi, gospodine Stewart, moći postavljati dodatna pitanja. Vijeće će nastaviti
14 procjenjivati kako se vrijeme rasporedilo i ko je koliko vremena dobio. Mi ćemo
15 Vam uvijek omogućiti da iskoristite vrijeme i to je standardni postupak. Uvijek
16 ćemo uzimati u obzir kako se vrijeme koristilo i možete očekivati da nećemo
17 raditi duže od 14.00h.

18 G. STEWART: [simultani prevod] Ja neću izreći svoj stav o ovom zadnjem
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 što ste rekli, ali nadam se da niste zanemarili to da sada moramo s gospodinom
2 Krajišnikom razgovarati o tome da li gospodin Krajišnik ima pitanja.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, imamo to na umu. Gospodine Tieger,
4 izvolite.

5 G. TIEGER: [simultani prevod] Tokom pauze ćemo vidjeti da li nam je
6 potrebno uopće vrijeme i koliko vremena. Mi na isti način rezerviramo eventualno
7 vrijeme.

8 G. STEWART: [simultani prevod] Da, ja sam namjerno odustao od nekog
9 vremena.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nastavljamo s radom u 12.55h.

11 GĐA SVEDOK: Gospodine predsjedavajući, sudije, mogu li nešto ja da pitam?
12 Da li vi imate pet minuta vremena za mene, za jednu temu koja je sasvim daleko
13 od ovoga svega?

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Razmotrićemo to pitanje nakon pauze.

15 GĐA SVEDOK: Da, ja vas molim. Nema nikake veze sa ovim.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nastavljamo u 12.55h.

17 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite.

18 ... Početak pauze u 12.36h

19 ... Sednica nastavljena u 12.59h

20 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite. Izvolite sjesti.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Samo jedna kratka napomena prije nego
22 što nastavimo. Nije mi baš jaka tačka upravljanje vremenom. Mi smo uzeli u obzir
23 vrijeme koje su strane iskoristile i koje im je bilo dodijeljeno, zatim
24
25
26
27
28
29
30

1 ravnotežu tog odnosa - jedan naprema dva, Tužilaštvo-Obrana - zatim relevantnost
2 pitanja koja su pokrenuta tokom ispitivanja, i prostor dat svjedoku da govori o
3 manje relevantnim pitanjima. Sve smo uzeli u obzir i nastavljamo na osnovi
4 sljedećeg: da Vi, gospodine Stewart, imate svojih 20 minuta, kao što ste
5 tražili; gospodine Tieger, Vi imate 15 minuta; a preostalo vrijeme će biti samo
6 za Obranu.

7 G. TIEGER: [simultani prevod] Sasvim sam siguran da je za mene, za sve
8 od velike pomoći da znaju da, na osnovu pitanja u ovom trenutku, neću imati
9 nekih dodatnih pitanja.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] I svjedok takođe želi da doda nešto
11 izjavi, a i mi ćemo možda imati jedno ili dva kratka pitanja. No, gospodine
12 Stewart, imajući na umu tu činjenicu, možete preuzeti i raditi narednih 30
13 minuta.

14 G. STEWART: [simultani prevod] To je vrlo ljubazno od Vas, časni Sude.
15 Samo da bude jasno, znači, u svjetlu svih okolnosti, Sud je skratio moje vrijeme
16 i sada mi je ostalo 30 minuta?

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ne. To je samo preostalo vrijeme. Nakon
18 30 minuta ćemo pogledati da vidimo da li gospodinu Tiegeru treba neko dodatno
19 vrijeme.

1 I kao što sam ranije rekao, to nije samo pitanje matematike. Na primjer,
2 jedan od problema jeste kako rasporediti vrijeme na proceduralne incidente. Bilo
3 bi suviše teško i previše detaljno ako bi se uzimalo u obzir ko je intervenirao
4 tu i upotrijebio jednu ili dvije minute.

5 G. TIEGER: [simultani prevod] Mislim da bismo trebali da počnemo odmah.

6 G. STEWART: [simultani prevod] Da. Isto tako, naš je stav da, bez obzira
7 kako da je izračunato i kako god da je to aritmetički uzeto ili šta je uzeto u
8 obzir, mi smo nefer lišeni dodijeljenog vremena koje nam je jučer dato, i to bez
9 ikakvog pravog razloga. No, ja se sada moram složiti sa Vašim uputstvima.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Preostalo vrijeme će se upotrijebiti
11 kako je Sud odlučio.

12 G. STEWART: [simultani prevod] Naravno, tako se uvijek čini.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim nastavite.

14 G. STEWART: [simultani prevod]

15 P: Gospođo Plavšić, ovo pitanje vezano za Batka i Grbavicu; da li Vi
16 znate da li je nakon vašeg sastanka na Palama za koji ste rekli, na kojem su
17 bili gospodin Karadžić, gospodin Krajišnik i ova dva ministra, Stanišić i
18 Mandić, da li znate da li je poduzeta bilo kakva akcija, zvanično, protiv Batka?

1 O: Ne.

2 P: Da li bi Vas iznenadilo da znate da ustvari jeste i da, nakon
3 prijedloga vojne bezbjednosti, Batkove aktivnosti su zaustavljene od strane
4 zvaničnih organa? Da li bi Vas iznenadilo da to saznate?

5 O: Al' ja nisam dovršila, pa evo sad da Vam kažem. Ja sam imala načina
6 da saznam da li n... je on još aktivan dole i dobivala sam obaveštenja. Kako sam
7 saznala, nije sad važno. Batko je stao sa svojim aktivnostima, Batko je još uvek
8 na Grbavici. I takva informacija je bila, ja mislim, jedno mjesec dana. I onda
9 mi je rekao čovek: "Batko je nestao sa Grbavice." A na koji način, sad sam čula
10 od Vas - to Vi što kažete je li vojna policija i to - al' mene je interesiralo
11 je li on još radi to. On je stao tada. Uplašio se, verovatno. A... Bio je opasan
12 čovek. I od tada je moj život bio ugrožen, ali ne samo od njega. I od Mandića -
13 otvoreno mi je prećeno, meni i mom bratu. I opredijelio se da će ubiti mog brata
14 jer ću ja na taj način više patiti nego da mene ubije.

15 Al' drago mi je ovo što Vi kažete da je od vojne policije - nisam znala.
16 Ja sam samo znala da je to stalo i verovala sam čoveku kojeg sam zadužila da
17 mora da prati šta se dešava na Grbavici. Jer ja, kao član Predsedništva, nis...

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 meni nisu bile dostupne informacije, službene informacije, nikada.

2 P: Da li je Vaša posjeta Grbavici, kako biste pogledali šta je sa tim
3 Batkom, bio zvaničan odlazak, ili ste Vi otišli na vlastitu inicijativu, a da se
4 niste pozvali na bilo koji drugi zvanični organ?

5 O: Pa, ja sam bila član Predsedništva. Mislim, to... to su znali. A oni u
6 Gr... na Grbavici, uopšte su znali to. A ja sam Vam rekla maloprije da je mnogo
7 mojih kolega sa fakulteta, da su imali stanove na Grbavici. I...imala sam druga od
8 osnovne škole, Musliman je bio, i na fakultetu i kada smo već, da kažem,
9 ostarili, on je bio dole sa svojom suprugom.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođu Plavšić.

11 GĐA SVEDOK: I... i naravno, o... ja odgovaram na pitanje. Ja odgovaram na
12 pitanje.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođu Plavšić i gospodine Stewart,
14 jesam li ja nešto promašio /?propustio/? Ja sam čuo da je gospođa Plavšić rekla
15 da je bila na putu za Lukavicu gdje je imala sastanak, da su je na raskršću
16 ljudi zaustavili i obavijestili da ima neki Batko koji radi loše stvari, i da je
17 onda rekla vozaču da ode na drugu stranu da vidi šta se događa. Jesam li nešto
18 pogrešno razumio? I prema tome, šta?

19 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sud je u pravu i to je od velike
20 pomoći.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ovo je ono što ja mislim, relevantnost i
22 efikasnost.

23 G. STEWART: [simultani prevod] Sasvim u redu. Vi ste uz pravu, časni
24 Sude. Ja idem dalje.

25 P: Gospođu Plavšić, u razgovoru koji je s Vama vođen, Vi ste rekli
26
27
28
29
30

1 gospodinu Karadžiću - to je strana 19, traka 7 - "Batko i ova dva ministra,
2 Mandić i Stanišić." Dakle, ako je Batko u to vrijeme bio definitivno
3 zaustavljen, a onda sve uzevši u obzir, onda su oni vršili svoju primarnu
4 dužnost kako bi obezbijedili da se takve stvari ne događaju, zar ne?

5 O: Po mom mišljenju, nisu vršili dužnost ministri, jer Batko je trebao
6 da bude uhapšen i suđen. Ja kada sam čula - jeste stao - al' kad sam čula da je
7 još iza toga na Grbavici, ja... ja nisam mogla to da shvatim. Tu nisu bili
8 potrebni posebni zakoni rata.

9 Znaite, u... u... u... u ratnom stanju su svi zakoni mnogo oštriji. Tu su
10 trebali normalni zakoni da se poštuju. Ako neko maltretira ljude, ubija ljude,
11 ne znači to - ako je on stao s tim, da on može slobodno da šeta. On je isto,
12 prisustvom svojim, plašio druge ljude. Evo ja ću Vam kazati, ja nisam uplašena
13 osoba, ali ja... ja... ja sam bila uplašena, a zamislite drugi.

14 P: Na koji je način Vaš život, kako ste Vi rekli, bio u opasnosti zbog
15 gospodina Mandića i onoga što je on rekao?

16 O: Gospodin Mandić mi je tačno poručio da dobro pazim kada se kola
17 pokreću, to jeste kad se pali motor. Vi znate šta je to, to je eksploziv ispod.
18 A kasnije, vrlo otvoreno - dakle, toliko je bio moćan i toliko je... se nije bojao
19 i toliko je to užasno - da je rekô: "Ja sam promenio plan. Ja je neću ubiti,
20 nego ću ubiti njenog brata, jer će ona tako više da pati."

21 P: Kada je to rekao i kome?

1 O: Pa, mom šoferu. Ja nisam imala pratioca ili tako nešto. Nikada ni... m...
2 m...mi nije to... smatrala sam da mi to nije potrebno, ali imala sam jednog odanog
3 šofera. I on se b...bojao. Ja... iza toga sam ja njemu rekla: "Imaš djecu. Moram ti
4 kazati, iako sam član Predsedništva, iako ti službeno radiš taj posao i voziš
5 me, ali odluči. Ja... ja ti život ne mogu garantovati." On... on je ostao sa mnom.

6 P: Gospođo Plavšić, nadam se i zaključujem da se Vašem bratu ništa nije
7 dogodilo. Da li je to tačno?

8 O: Nije, hvala Bogu. Nije. Nije.

9 P: Sada bih želio da Vam dam Vašu knjigu, onu koju spominjete u svojoj
10 izjavi.

11 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, ovo je ustvari primjerak
12 gospodina Krajišnika i mislim da će gospođa Plavšić moći da je iskoristi.

13 GĐA SVEDOK: Imam ja, samo Vi recite stranicu.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dok se to događa...

15 G. STEWART: [simultani prevod] Gospođa ima svoj primjerak.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Želim da obavijestim strane da poređenje
17 dvaju izjava nije pokazalo da postoje bilo kakve druge razlike.

18 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala, časni Sude. Hvala Vam. I to je od
19 velike pomoći.

20 P: Gospođo Plavšić, molim Vas da pogledate stranu 286.

1 O: Knjige?

2 P: To je jedan od odlomaka koji ste Vi naveli u svojoj izjavi i koji je
3 preveden. I zamolio bih Vas da nađete paragraf koji počinje riječima: "Dvanaest
4 godina kasnije, na suđenju Krajišniku u Hagu...". Da li ste to našli?

5 O: Jesam, našla sam. Znam to sve.

6 P: Znači: "Dvanaest godina kasnije, na suđenju Krajišniku u Hagu se čita
7 razgovor između njega i Mladića iz 1992. godine, iz kojeg se saznaje da je u to
8 vreme bio aktivan šverc vojne opreme sa Muslimanima. On sumnjiči neke iz vojske
9 i veli: 'Ako je to tako kao što je čuo, onda će srpski narod potpuno propasti.'"
10 Kao prvo, gospođo Plavšić, da budemo sasvim jasni, da li možete da pratite ovo
11 suđenje koje se ovdje odvija kade ste u zatvoru u Švedskoj?

12 O: Ja dobivam novine iz Beograda, i to državne, mislim centralne novine:
13 *Politika* i *Glas javnosti* i *Večernje novosti*. Troje novine od jednog dana.
14 Dobivam iz Banja Luke...

15 P: Gospođo Plavšić.

16 O: Dobivam iz Banja Luke...

17 P: Gospođo Plavšić, implicitno mi Vijeće kaže da moram Vaše odgovore što
18 je moguće više skratiti. Dakle, Vaš izvor informacija o suđenju jeste ono što
19 pročitate u novinama koje dobivate. Da li je to... Odgovor je "da", zar ne?

20 O: Da.

21 P: Zatim se dalje kaže: "Potpuno se slažem sa tadašnjom Krajišnikovom
22 konstatacijom da će naš narod zbog ovoga propasti, ali i svaki drugi narod koji
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ratujuć i trguje sa neprijateljem, ali ne zato što će neprijatelj biti jači, nego
2 što to znači potpunu moralnu eroziju pojedinaca, rukovodstva i društva. Zašto to
3 Momo nije rekao i podržao mene kad sam o tome govorila u Skupštini? Zato što je
4 i on učestvovao u svemu, zajedno sa Karadžićem. A zašto je 1992. upozoravao
5 Mladića da to rade neka vojna lica? Zato da sa civilnog rukovodstva skrene
6 pažnju na vojno. Predsjednik republike je otvoreno pred poslanicima rekao da to
7 mora biti. Više puta sam slušala od naših boraca na liniji fronta blizu Momine
8 kuće da neće moći dugo da izdrže da mu ne granatiraju kuću, koju Muslimani paze
9 kao da je njihova. Dalje su govorili borci da je ta kuća uvijek puna municije i
10 naoružanja za prodaju. Govorili su mi da kažem Krajišniku da će mu kuću dignuti
11 u zrak. Čini mi se da je tako i učinjeno pred kraj rata. Ja nisam prenosila
12 poruke boraca, ali sam ih savetovala da dođu na zasjedanje Skupštine i da to što
13 meni govore saopšte poslanicima. Ja sam Skupštini to saopštila i dobili su
14 potvrđan odgovor od onih koji se bave tom trgovinom."

15 Kao prvo, gospođo Plavšić kada su Vam ti vojnici rekli o toj značajnoj
16 količini oružja u kući gospodina Krajišnika da li ste Vi u to vjerovali? Da li
17 ste im vjerovali?

18 O: Pa, to se ponavljalo više puta. To se ponavljalo više puta, i ja sam
19 bila...

20 P: To nije bilo moje pitanje, gospođo Plavšić. Moje je pitanje bilo - i
21 imam vrlo ograničeno vrijeme koje mi je ostalo - moje je pitanje bilo da li ste

1 im vjerovali?

2 O: Jesam, ali sam im rekla nek' dođu na Skupštinu pa da to kažu.

3 P: Jeste li imali ikakvih sumnji? Dakle, iako ste vjerovali, da li ste
4 imali ikakvih sumnji da ono što Vam oni kažu možda i nije istinito?

5 O: Nisam imala sumnji.

6 P: No, jeste li odmah odbili u svojoj glavi pitanje da to možda
7 razjasnite sa gospodinom Krajišnikom?

8 O: Pa, ja sam to razjasnila na jednom ja... mnogo višem nivou. Pred 80
9 poslanika sam uputila to pitanje, da li je moguće da se prodaje municija i
10 naoružanje našem neprijatelju. I odgovor od predsjednika Karadžića je bio... on je
11 bio mnogo iznerviran s tim. Ja znam da je to bilo mnogo direktno i mnogo
12 hrabro prit... pitanje u to vreme, ali sam htjela da čujem od zvanične ličnosti. I
13 rekao je: "Da." "Mora li to? Ako hranu prodajemo, koja dolazi u humanitarnoj
14 pomoći, mora li oružje?" Ja sam bila podstaknuta time, jer žena koja radi u
15 tvornici gdje se izrađuje ne znam koji profil metaka, dva dana prije toga dolazi
16 meni - ne dolazi meni, nego mi prilazi - i kaže: "Ovim metkom kojeg sam ja
17 izradila, jer nosi taj broj u... ja mogu... moj brat ova dva, u... u toku ova dva dana
18 poginô /sic/. Možda sam ja svojom rukom izradila taj metak koji je ubio mog
19 brata." I nije to jedini slučaj bio.

20 Ja sam to Skupštini saopštila i dobila sam odgovor: "Da". I rekla sam:
21 "Ako mora hrana, zar mora municija?" "Mora" - takav je bio odgovor. Šta s...sam
22 ja mogla?

23 P: Gospodo Plavšić...

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Nemojte me više to pitat'. To... to je tragedija ogromna, i ja sam je
2 tu pretočila u taj tekst. I izvinite... Da. Izvinite, i kad sam pročitala...

3 P: Gospođo Plavšić, bojim se da ću rezervisati pravo...

4 O: Da. I kada sam...

5 P: ...da Vas pitam sve što je relevantno.

6 O: Molim Vas. I kada sam pročitala u novinama, i u novinama je bilo...

7 P: Molim Vas.

8 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, molim vas da ograničite
9 gospođu Plavšić zvanično, jer...

10 GDA SVEDOK: Dobro.

11 G. STEWART: [simultani prevod] ...mi je preostalo jako malo vremena.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Plavšić, na kraju svog iskaza
13 imaćete pravo, kao što ste i zatražili, da dobijete pet minuta da kažete ono što
14 ste htjeli da kažete. No, u ovom trenutku gospodin Stewart ima pravo da Vam
15 postavlja pitanja, pa Vas molim da se fokusirate na odgovor na njegova pitanja.

16 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

17 P: Gospođo Plavšić, jasno je iz Vaših intervjuja da ste se Vi osjećali
18 isključenom, i to negdje od ranih perioda rata, od strane kolega bosanskih Srba
19 zato što ste bili žena, zar ne?

20 O: Ne, ja nisam imala taj kompleks, nikada. Nego, u...u... m...mi smo živili u
21 jednoj, da kažem, tradicionalnoj sredini gde je takav pristup - ima razgovora
22 koji se ne vode pred ženama. I kako sad žena u politici, i kako to? Ali mislim
23 da nije to bio problem. Ja sam /nerazgovetno/ da na višestranačkim izborima, od
24 srpskih kandidata ja sam dobila najveći broj glasova, što ne bi odrazilo to

1 tradicionalno mišljenje. Nego je došao rat, i možda je bilo dosta toga. I pošto
2 pripadam toj sredini, ja imam razumevanje. Možda su i oni tako mislili, u
3 rukovodstvu: Daćemo joj nek' radi humanitarni posao, a mi ćemo s... da se bavimo
4 muškim poslovima. A meni je... ja sam...

5 P: Gospođo Plavšić, gospođo Plavšić.

6 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, ja se borim...

7 GĐA SVEDOK: Da, vrijeme.

8 G. STEWART: [simultani prevod] ...da održim gospođu Plavšić usmjerenu na
9 moja pitanja.

10 P: Sada bih Vas zamolio da pogledate stranu 113 svoje knjige. Pasus koji
11 počinje riječima "Koljević i ja" - da li ste to našli?

12 O: 113, "Koljević i..."

13 P: "Na narednom zasjedanju srpske Skupštine dobila sam zaduženje." /kako
14 je prevedeno/.

15 O: Aha, yes, yes.

16 P: Htio bih kratak odgovor na ovo, gospođo Plavšić, u prvom redu. Znači,
17 Koljević je bio neko u koga ste Vi lično imali značajno povjerenje, zar ne?

18 O: Pa, ja ne bi' govorila o poverenju, nego možda tako smo nekako slični
19 po nekim pogledima.

20 P: To je dovoljno za moje potrebe...

21 O: Da. Da, da.

22 P: ...gospođo Plavšić, odnosno neposredne potrebe. U nekoliko redova
23 kažete: "Moje obaveze koje su mi poverene od strane Skupštine potpuno je preuzeo
24 Krajišnik..." Vidite li tu rečenicu?

25 O: Da, vidim. Vidim.

26 P: "...sigurno u dogovoru sa Radovanom ili sa nekim drugim stranačkim
27 funkcionerima. Po njihovim shvatanjima - ali to je tradicionalno shvatanje - u
28 vremenima kakva su tada bila pred nama, pred sami rat, a posebno u ratu, nema

1 mjesta za ženu." Tako ste Vi otprilike i osjećali, zar ne?

2 O: Da.

3 P: U vrijeme kada ste dobili te informacije od vojnika o oružju, rekli
4 ste da je 1992. godine, ali da li znate u kojem dobu 1992? Da li se sjećate kad
5 je to bilo, jer nije sasvim jasno iz teksta?

6 O: Ne, ne, ne. Ne. To...

7 P: U redu. Idemo dalje.

8 O: Jer to nije sigurno bilo u 1992. godini. To je bilo kasnije. Ove
9 informacije o... o trgovini s n... sa nao... ovaj, sa municijom. Mislim da je to bilo
10 kasnije.

11 P: Dakle, mislite da je ova informacija o municiji bila nešto što je
12 bilo kasnije, kako kažete. Kasnije, poslije 1992?

13 O: Da.

14 P: Tačno?

15 O: /nerazgovetno/ Da. Da Vam kažem, ja moram da to čujem najmanje sa pet
16 strana, ne samo to nego i mnoge druge stvari, pa da ja to onda prihvatim i onda
17 i... sam otišla na Skupštinu i pitala je li to tačno. Znači, 1992. godina je
18 verovatno prošla u nekom mom razmišljanju o tome da li je to moguće. Da li je to
19 mo... mnoge stvari sam ja odbijala i rekla: To je nemoguće, to je nemoguće, to je
20 nemoguće. Pa se kasnije pokazalo da je moguće.

21 P: Gospođo Plavšić, da budemo jasni, gospodin Krajišnikov stav je da je
22 to nemoguće zato što nije bilo te municije i oružja u njegovoj kući, a Vi nemate

23

24

25

26

27

28

29

30

1 pojma da li to jeste ili nije istina, zar ne?

2 O: Ja... tu je bila linija fronta. Tu, to je bila n...neka g...granica. Ja
3 nisam bila na toj granici, nisam bila, ali su borci bili.

4 P: Gospođo Plavšić, Vi nemate pojma da li je to tačno, zar ne?

5 O: Ja mislim da je tačno. Ako vas jednom neko prevari, pa...

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Plavšić.

7 GĐA SVEDOK: ...drugi put, pa treći put isto sve ponavlja, pa četvrti put.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Plavšić.

9 GĐA SVEDOK: Da. Pa pon...

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Plavšić.

11 GĐA SVEDOK: Izvo...

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Samo sekundu. Pitanje koje Vam je
13 postavljeno jeste: "Ja sam vjerovala šta su mi rekli." Osim tog osjećaja da li
14 su Vas prevarili ili nisu, da li imate ikakvu objektivnu informaciju koja bi
15 mogla da podrži ono što su ti ljudi rekli Vama u to vrijeme? Dakle, neka podrška
16 koja je jača od uvjerenja da je ono što su Vam rekli tačno?

17 GĐA SVEDOK: Da kratko kažem, to nije moje personalno saznanje. Isto
18 onako kao što ste me jučer ili prekjuče - ja ne znam - juče pitali da li su bili
19 kod Miloševića. Nisam išla za njima, nisam bila u... u prostoriji. To nije
20 personalno saznanje, al' sam Vam rekla na koji način sam znala. Isto tako mislim
21 da je otprilike iste kategorije.

22 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

23 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] S ovim je razjašnjena stvar.

24 G. STEWART: [simultani prevod]

25 P: Jeste li razmotrili ikakav alternativan način da se pozabavite ovim

26

27

28

29

30

1 pitanjem, osim što ste rekli vojnicima da odu na Skupštinu i javno govore o tom
2 pitanju, a da se i ne obrate gospodinu Krajišniku, da ne poduzmu bilo kakve
3 korake da vide da li je ovaj ekstremni navod protiv Vašeg kolege u rukovodstvu
4 uopšte istinit? Da li ste razmotrili takvu alternativu?

5 O: Ja dan-danas mislim da sam im najbolje rekla. Skupština je javna, da
6 urade onako kao što sam ja pitala na Skupštini.

7 P: Pogledajte sada stranicu...

8 G. STEWART: [simultani prevod] Ja se izvinjavam zbog ovog šuškanja
9 papirima, prestaću.

10 P: Zamoliću da pogledate stranicu 85 svoje knjige, gospođo Plavšić.
11 Govorili ste o podjeli između SDS-a iz Banja Luke i glavnog ureda SDS-a, i u
12 jednom paragrafu počinje tekst, na toj stranici gdje kažete nešto otprilike:
13 "Bilo je ljudi, konkretno ljudi u Krajini..." Jeste li pronašli?

14 O: Ne. Ne, ja sam našla...

15 G. TIEGER: [simultani prevod] Mislim da to nije na stranici 85.

16 G. STEWART: [simultani prevod] Pa ja sam i rekao da je na 85.

17 GĐA SVEDOK: Na 85. strani. Da. Je l' tako?

18 G. STEWART: [simultani prevod] Gospodin Tieger, Vi kažete da nije na 85?

1 G. TIEGER: [simultani prevod] Ja sam pokušao pomoći.

2 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala, hvala. Ja se izvinjavam. Hvala na
3 pomoći.

4 P: To je na sljedećoj stranici. Počinje na strani 85, ali onda se
5 nastavlja, a zapravo taj tekst konkretno je na strani 86, naime: "Nekima je,
6 posebno u Krajini" - kaže se - "već bio poznat njegov kriminalni dosije, a
7 kasnije i Krajišnikov. Za taj period njihovog života saznala sam kada je rat
8 uveliko zahvatio naše krajeve, kada sam pobjegla iz Sarajeva na Pale koncem maja
9 1992. godine. Nuđeno mi je da pročitam taj dosije, ali sam odbijala svaku priču
10 na tu temu kao nešto nemoguće."

11 Kakav je to kriminalni dosije imao gospodin Krajišnik, molim Vas,
12 gospođo Plavšić?

13 O: Pre rata. Ali ta...

14 P: U ovom periodu o kojem govorite u knjizi, kakav je kriminalni dosije
15 imao tada gospodin Krajišnik?

16 O: Ne u 1992. godini. Prije neg' što sam poznavala da... znala da neko sa
17 imenom Krajišnik i imenom Karadžić živi tu, u Sarajevu. Kad sam se bavila sasvim
18 drugim poslovima. To se dešavalo i bilo je valjda obaveštenja po novinama. Ali
19 kada sam ja izašla na Pale, od...

20 Ne... neće bo... neće... Da?

21 P: Gospođo Plavšić...

22 O: Ja.

23 P: ...da pogledamo šta ste tu napisali.

24 O: 'Ajde.

25 P: Tu kaže...

26 O: Šta ja znam šta sam napisala.

27 P: Naime: "Nekima je..." Molim Vas, saslušajte me. U prethodnom pasusu
28 govorite o podjeli između Banja Luke i Sarajeva, i tu u zagradi kažete:
29 "(Govorim o 1991.)" U sljedećem paragrafu kažete: "Nekima je, posebno u Krajini,

30

1 već bio poznat njegov kriminalni dosije, a kasnije i Krajišnikov." Gospodinu
2 Krajišniku se sada ovdje sudi. Šta to kažete, kakav je to kriminalni dosije
3 gospodin Krajišnik imao, bilo kada?

4 O: Pitajte njega, zna bolje nego ja. On... on... Da, mene pitate.

5 P: Ja ću Vam iznijeti sljedeću tvrdnju. Gospodin Krajišnik nije imao
6 kriminalni dosije i zamolioću da mi potvrdite da je od Vas bilo jako neodgovorno...
7 Ja Vas sada pitam da li ste spremni da je to bilo veoma neodgovorno od Vas - a
8 posebno u trenutku kada je gospodin Krajišnik bio u poziciji u kojoj je bio - da
9 takve stvari stavite u knjigu, a to su lažne informacije. Da li se slažete sa
10 mnom?

11 O: Uopšte nisu lažne informacije. Uopšte nisu. Postoji de... dosije m... Ja
12 mislim da je to bila o...osamde... možda 1987. godina, i to je vreme kada su se njih
13 dvojica zbližili. Oni su bili u istražnom zatvoru, meni se čini, 12 mjeseci. Ja
14 to saznajem kad sam izašla na Pale. Manje-više, u Bosni i Hercegovini svi to
15 znaju.

16 P: Gospođo Plavšić, da li znate da je donesena oslobađajuća presuda...

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Moraću Vas prekinuti ipak, gospodine
18 Stewart.

19 GĐA SVEDOK: A vidite, ipak znate da je bilo to. Ja sam mislila da ste
20 neobavešteni.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, možete predočiti to
22 svjedoku i pročitati cijeli pasus onda. Ja, ako hoćete, mogu to pročitati
23 umjesto Vas. Kaže se ovdje, naime: "Nekima je, posebno u Krajini, već bio poznat
24
25
26
27
28
29
30

1 njegov kriminalni dosije, a kasnije i Krajišnikov. Za taj period njihovog života
2 saznala sam kada je rat uveliko zahvatio naše krajeve, kada sam pobjegla iz
3 Sarajeva na Pale koncem maja 1992. godine. Nuđeno mi je da pročitam taj dosije,
4 ali ja sam odbijala svaku priču na tu temu kao nešto nemoguće. A ako je i tačno,
5 to bi me povredilo, dezorijentisalo. A kako bi tek bilo narodu da to sazna. Osim
6 toga, to sada, u poređenju sa našom veliko tragedijom, i nije bitno."

7 U Vašem pitanju, gospodine Stewart, se sugerira da se u knjizi kao
8 činjenica tvrdi da je gospođa Plavšić prihvatila kriminalni dosije, što je
9 također jedan termin koji bi se mogao protumačiti na više načina. Moram reći da
10 Vijeće ovo ne može prihvatiti bez određenih ograda.

11 G. STEWART: [simultani prevod] Kao prvo, časni Sude, ja sam pročitao sve
12 do točke gdje se kaže: "Odbijala sam svaku priču na tu temu kao nešto nemoguće."
13 Dakle, ja sam uključio, barem po mom vjerovanju, uključio fer taj dio pasusa, a
14 radi uštede vremena, mislim da sam preskočio ovaj dio koji se ne tiče bitno srži
15 stvari. Možda sam pogriješio, ali to je i dalje moj stav.

16 Što se tiče interpretacije teksta, ne želim sada se sporiti oko toga
17 pred svjedokinjom, ali moram napomenuti da se gospođa Plavšić nije ni najmanje

1 povukla u odnosu na svoju tvrdnju da je gospodin Krajišnik imao kriminalni
2 dosije. Ona to i dalje nastavlja.

3 Vrijeme je isteklo i ja sam gotov s time. Sada je samo dalje u pitanju
4 prepirka. Možda sada da mi moj klijent dâ uputstva.

5 GĐA SVEDOK: Ali ipak, j... moram da vam kažem. Molim vas lijepo, molim vas
6 da kažem.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Plavšić, samo malo. Samo malo.
8 Dobićete mogućnost.

9 GĐA SVEDOK: Da.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Samo trenutak. Izvolite, gospodine
11 Stewart.

12 G. STEWART: [simultani prevod] Meni nisu sada dali nikakva uputstva u
13 vezi sa unakrsnim ispitivanjem. Vi znate, časni Sude, da bi unakrsno ispitivanje
14 trebalo funkcionirati tako da to radi samo zastupnik, ali mi radimo ono što nam
15 je Vijeće reklo.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, niste dobili uputstva. Vi ste
17 željeli razgovarati sa gospodinom Krajišnikom da li ima nekih pitanja koje bi on
18 želio da Vi postavite, i nešto što nije bilo predviđeno i nešto što se nije
19 moglo razriješiti preko zastupnika?

20 G. STEWART: [simultani prevod] Ja do sada nisam dobio nikakva uputstva
21 od gospodina Krajišnika o onim pitanjima koja sam ja trebao postaviti u toku
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 mojeg ispitivanja. Ja sam u međuvremenu razgovarao sa gospodinom Krajišnikom, i
2 tokom pauze, i ranije kada sam pričao o pitanjima koja se tiču gospođe Plavšić,
3 da, uzevši u obzir koliko imamo vremena i okolnosti, jednostavno ne možemo
4 početi ni baviti se, zapravo, tim pitanjem. Tako da smo na kraju pauze imali
5 samo neriješena pitanja u vezi s time. Situacija je ovakva: mislim da gospodin
6 Krajišnik lično - a takva je situacija, ja kao zastupnik jednostavno se moram
7 skloniti po strani, uzevši u obzir koja je bila odluka Vijeća - mislim da
8 gospodin Krajišnik sam želi sada nešto reći.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Krajišnik. Želim Vam
10 prvo postaviti sljedeće pitanje: da li imate pitanja za ovu svjedokinju, pitanja
11 koja nije mogao postaviti zastupnik, uzevši u obzir sve razumne okolnosti?

12 OPTUŽENI: J... da, imam pitanja.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Krajišnik, primili ste na
14 znanje ono što sam rekao juče. Moliću Vas da imate to na umu.

15 Gospođu Plavšić, gospodin Krajišnik bi Vam mogao postaviti sada nekoliko
16 pitanja. Ja vam sada dajem uputstvo da ne ulazite u debatu s njime. Molim Vas,
17 poslušajte pitanje, probajte odgovoriti, što je moguće više oslanjajući se
18 isključivo na činjenice, na to pitanje. Ako smatrate da imate nekih problema,
19 onda se prvo obratite meni. Nemojte ulaziti u prepirku sa gospodinom
20 Krajišnikom, jer ovo nije debatni klub.

21 Izvolite, gospodine Krajišnik.

22 Unakrsno ispituje optuženi Krajišnik:

23 P: Dobar dan, Biljana.

1 O: Dobar dan.

2 P: Ja neću da govorim o knjizi. Ja sam jedan od onih koji je pročitô i
3 jedno i drugo... Oprostite samo...

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ne, gospodine Krajišnik.

5 OPTUŽENI: Ne, ne.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nikakvih uvodnih komentara o tome da li
7 govorite o knjizi ili ne. Samo postavite svoja pitanja. To je sve.

8 OPTUŽENI: Pa, nisam gospođu Biljanu vidio toliko, pa mogu samo jedno
9 rečenice reć' - neću ništa drugo. A ja ću se držat' Vaših, ova... Vaših uputstava,
10 nemojte brinuti.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Krajišnik, možete postaviti
12 samo pitanja gospođi Plavšić. Izvolite.

13 OPTUŽENI: Dobro. Neću postavljat' pitanja iz knjige, nego samo neka
14 pitanja koja smatram da su stvar nesporazuma. Vi ste juče rekli kako sam ja...

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Krajišnik, ovo je posljednje
16 upozorenje. Oduzeću Vam pravo da postavljate pitanja svjedoku ako uvod u to
17 pitanje uključuje da se radi o nesporazumu ili ako spominjete knjigu. Mi smo Vam
18 omogućili pravo da postavljate pitanja, pod uvjetom da se držite pravila, a
19 pravilo je: postavljajte pitanja, nemojte ih uvoditi komentarom!

20 OPTUŽENI: Ja moram da protestvujem, gospodine s...sudija. Ako mi ne date
21 da postavim pitanja, recite da... ne dam ti da postavite pitanja. Ja ću vrlo
22 uljudno da postavim pitanje i držim se Vaših uputstava. Ja Vas molim, sačekajte
23 da završim rečenicu. Ako ne mogu, ne moram postaviti pitanja. Ja ne želim da...
24 nemoj... ne želim konfrontaciju nikakvu.

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Krajišnik, Vi ste upravo
2 uradili ono što sam želio da izbjegnem, a to je da uđemo u ovakvu raspravu. Ja
3 sam Vas tri puta upozorio da postavite svjedokinji pitanje i nakon što sam to
4 treći put napravio ste sada protestirali. Sada se možete savjetovati dalje sa
5 svojim zastupnikom da se vidi da li bi on mogao postaviti neka od pitanja koja
6 ste Vi imali namjeru, a ako je tako daćemo mu priliku, a inače, Vama nećemo dati
7 priliku da postavljate pitanja.

8 Nema koristi da se sada obraćate meni, ja sam isključio Vaš mikrofoni,
9 tako da Vaši komentari neće biti ni prevedeni.

10 Imate mogućnost da se sada nakratko posavjetujete sa gospodinom
11 Stewartom i gospodinom Josseom o eventualnim pitanjima koja biste željeli
12 postaviti gospođi Plavšić, ali ovaj put preko zastupnika.

13 G. STEWART: [simultani prevod] Molim Vas da mi date smjernice. Koliko se
14 meni čini, riječ je sada o promjeni u odnosu na odluku Vijeća, kada je riječ o
15 pitanjima gospodina Krajišnika preko zastupnika. To su novi kriteriji. Nasuprot
16 argumentaciji koju je Obrana iznijela, a koju potvrđuju i dokumenti komora iz
17 Engleske i Velsa, kao i Asocijacije advokata Obrane u ovoj instituciji, Vi ste
18 gospodinu Krajišniku dali priliku u odnosu na druge svjedoke da postavlja

1 pitanja. Sada se to mijenja.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nije došlo do promjene u pravilima,
3 gospodine Stewart. Vijeće je upozorilo gospodina Krajišnika da će biti veoma
4 striktno i strogo kada bude riječ o pitanjima koje on ima namjeru postavljati
5 svjedokinji. Ja sam zamolio gospodina Krajišnika da ne govori o čemu se radi u
6 pitanjima. Kada je on počeo objašnjavati da se tu radi, a što je naravno bitno..
7 Samo da pronađem točne riječi.

8 Tri puta sam ga upozorio i rekao: "Ne smijete nikakve uvodne komentare
9 iznositi." Jasno sam to rekao. Jedan od tih uvodnih komentara je bio...

10 G. STEWART: [simultani prevod] Mi se slažemo s Vama, časni Sude. Vi ste
11 veoma jasno uputili gospodina Krajišnika u tom smislu i on je to čuo.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, on je imao dopuštenje. Dakle,
13 nema nikakve promjene u odnosu na odluku i pristup Vijeća - pod uvjetom da se on
14 pridržava pravila, može postavljati pitanja. Mi smo mu dali tu priliku, on se
15 nije pridržavao pravila, ja sam ga dvaput upozorio, i nakon toga je Vijeće
16 donijelo odluku da mu više nećemo pružati priliku.

17 G. STEWART: [simultani prevod] To je jedna druga stvar, časni Sude. Mi i
18 dalje zadržavamo rezervu u odnosu na našu tvrdnju da je došlo do promjene, ali
19 sada, za praktične svrhe /?to nije važno/. Mi smo se držali pravila i uputstava

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 uputstava koliko smo mogli.

2 [Sudije većaju]

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Vijeće je razmotrilo situaciju i
4 zaključilo da prilika koja je bila data gospodinu Krajišniku jednostavno nije
5 bila iskorištena na način na koji se od njega očekivalo i da je zbog toga ta
6 mogućnost ukinuta.

7 Gospodine Tieger, da li imate pitanja?

8 G. TIEGER: [simultani prevod] Ne, časni Sude.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U tom slučaju, pozvao sam se na
10 transkript od ranije gdje je Vijeće jasno reklo sljedeće: "Nakon što se
11 iskoristi vrijeme ispitivanja, gospodinu Krajišniku će biti pružena mogućnost da
12 se posavjetuje sa svojim zastupnikom u vezi sa eventualnim preostalim pitanjima
13 koja on ima namjeru postaviti svjedoku, a ako Obrana ta pitanja nije postavila.
14 U tom slučaju će Vijeće razmotriti da li da omogući mogućnost gospodinu
15 Krajišniku da postavi pitanja svjedoku, pod uvjetom da gospodin Krajišnik pokaže
16 da je sposoban da svoja pitanja postavi na proceduralno odgovarajući način, što
17 bi značilo uključujući bez uvoda u pitanja /sic/."

18 Zatim sam rekao da je Vijeće izrazilo svoju zabrinutost o tome da li
19 gospodin Krajišnik u potpunosti razumije pravila koja se primjenjuju na princip
20 ispitivanja. Vijeće može, kažem ja, u bilo kom trenutku intervenirati i
21 prekinuti ispitivanja gospodina Krajišnika ako smatramo da to na neki način

1 ometa rad ili se ne pridržava Pravilnika o postupku i dokazima.

2 To je ono što je ranije bilo rečeno. To je transkript, stranica 17205.

3 Takva je situacija, dakle, sada. Gospodine Stewart, jedno proceduralno
4 pitanje, ali samo trenutak.

5 [Sudije većaju]

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Plavšić, kao što sam Vam već
7 obećao, dobićete svojih pet minuta, međutim želim nešto prije razriješiti.
8 Dobili ste izjavu sa onim izmjenama koje se mogu vidjeti, tako da se vidi i
9 jedna i druga verzija. Imali smo dva problema. Jedan je bio da se u paragrafu 9
10 treba izbaciti jedan red. U verziji koju sad imate pred sobom, recite da li je
11 taj red izbačen ili je još uvijek unutra. Da li se sjećate o čemu se radilo? To
12 je, dakle, u paragrafu 9, tamo gdje se dodaje: "I Vrhovnom savjetu Odbrane."
13 Dali se to još uvijek nalazi u izjavi ili je to već uklonjeno u ovoj verziji
14 koja je pred Vama?

15 GĐA SVEDOK: Molim Vas, samo mi recite koji je paragraf.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Devet.

17 GĐA SVEDOK: Devet. Da, izbrisan...

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, da li je to još uvijek unutra?
19 Oprostite, nisam Vas čuo.

20 GĐA SVEDOK: Izbrisano je. "Vrhovni savet Odbrane" ne egzistira više tu u
21 tekstu. I počinje nova rečenica: "Bez njega bi bilo nemoguće," i tako dalje.

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro, dakle, ta kasnija izmjena je već
2 uključena u primjerak koji Vi imate.

3 Osim toga smo već razgovarali o paragrafu 22, gdje je bilo nečeg u
4 verziji na engleskom, a nije bilo u verziji na B/H/S-u. Ja ću Vas zamoliti,
5 dakle, da sada stavite paraf na svaku od stranica i da samu izjavu potpišete na
6 odgovarajućem mjestu, potvrđujući time da je izjava istinita. Jeste li to možda
7 već uradili?

8 GĐA SVEDOK: Da, da. Ja sam parafirala svaku stranicu, al' ne mogu da
9 pređem preko toga da se ponovo Trebinje naziva selom. To je, eto to.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To smo prihvatili. To u svakom slučaju
11 neće biti konačno determinirajuća stvar.

12 GĐA SVEDOK: Samo da se briše.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Biće dovoljno da to, recimo, sada
14 prekrižite - riječ "selo". To jednostavno prekrižite, i molim Vas onda da
15 parafirate pored toga da ste to Vi prekrižili.

16 Zamoliću Vas da sada predate tu izjavu sa Vašim parafima.

17 GĐA SVEDOK: Tu ima nekih... *Sorry*.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Recite nama u čemu je problem, gospođo
19 Plavšić.

20 GĐA SVEDOK: Pa ima jedan... jedan problem, što sam ja to malo išvrljala,
21 da kažem. Nekako sam olovkom podvukla, zaboravljajući da je to komad koji ja sad
22 vama... papir koji ja vama sad moram da predam. Ali ja sam svaki parafirala, i
23 mislim sad da ta estetska strana, ili kako da kažem, ja mislim da je sadržajno
24 važno da bude u redu.

25 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možemo Vam dati novi primjerak, gospođo
26 Plavšić. Zamolićemo Vas, dakle, da ponovo parafirate svaku stranu ovog primjerka

1 - to je verzija samo na B/H/S-u - da potpišete naslovnu stranicu. I zamoliću da
2 sada ništa ne dodajete, ali naravno da onu riječ "selo" prekrižite opet.

3 GĐA SVEDOK: Selo?

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Dakle, molim Vas da parafirate svaku
5 stranicu u verziji na B/H/S-u.

6 GĐA SVEDOK: Ja pretpostavljam da ovo odgovara ovom papiru? Vi ste mi
7 dali.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, da, da, da. Da, imate potpuno pravo
9 što to pitate. Sljedeća stvar su stranice knjige. U onoj prvoj izjavi svjedoka,
10 relevantne stranice knjige koju je gospođa Plavšić spomenula, tj. u odnosu na
11 što se ona ispravila - rekla je da strana 207 nije relevantna - ali je gospođa
12 Plavšić navela neke druge strane u ovoj izmijenjenoj izjavi koje se, nadam se,
13 ovdje nalaze, konkretno navedene.

14 Gospodine predstavnice Tajništva, da li su te stranice iz knjige -
15 naravno, preskočivši broj 7 /u engleskom transkriptu: "207"/ - da li su sve one
16 dobile već broj dokaznog predmeta? Broj C8 je dat nekima od tih strana, ne
17 uključujući ove najnovije. Molim sekretara da dodijeli broj C8 za sve strane,
18 osim strane 207.

19 Ja bih takođe mogao da pozovem strane da daju svoje argumente vezano za
20 uvrštavanje ovoga u spis, a ako im za to treba više od pola minuta, onda ću to
21 za sada odgoditi.

22 G. TIEGER: [simultani prevod] Nema nikakvog /?Neće uzeti nimalo/
23 vremena. Mislimo da ih se može uvrstiti.

24 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart?
25
26
27
28
29
30

1 G. STEWART: [simultani prevod] Naša argumentacija bi vjerojatno trajala
2 nešto duže.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Onda predlažem da to ostavimo za
4 sljedeću sedmicu, da saslušamo te argumente vezano za ove dokaze prije nego što
5 Vijeće donese odluku nabrzinu, u ovom trenutku.

6 Gospođo Plavšić, ja sam obećao da ćete imati pet minuta koje ste
7 zatražili da dobijete. Molim Vas, imajte na umu da ste još uvijek vezani
8 svečanom izjavom koju ste dali na početku svjedočenja i recite šta biste željeli
9 da dodate svom iskazu koji ste nam do sada dali. Ja gledam na sat. Možda ste
10 primijetili da sam ja ponekad vrlo striktan. Znači, gledam na sat i to može biti
11 pet minuta, ali ne više od pet minuta.

12 GĐA SVEDOK: Da.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim da krenete.

14 GĐA SVEDOK: Ja... ja to razumijem. Između ostalog, to je Vaš posao tu, da
15 vodite tu proceduru, i tako.

16 Ja sam Vama rekla da ono što ja želim da kažem nema nikake veze sa ovim,
17 niti... niti sa Sudom.

18 Ja... ja imam jedan problem i mislim... ja ne znam da li ste se Vi
19 zainteresirali gde odlaze ljudi koji vremenske kazne služe. Ja... ja... Da?

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Plavšić, ja ću Vas ovdje
21 zaustaviti. Ovo može biti vrlo relevantno pitanje, ali to je pitanje koje treba
22 ovaj Tribunal da razmotri. Ovo je sasvim izvan opsega ovog predmeta i sasvim sam
23 siguran da će gospodin O'Sullivan, ako bilo šta treba da pokrene... Gospodine

1 O'Sullivan, bilo da je to u javnosti, jer ja ne izbjegavam da se to javno uradi,
2 ali mislim da nije u redu da se pitanja vezana za kazne u drugim predmetima
3 diskutuju u okviru suđenja koje se sada odnosi na gospodina Krajišnika. To je
4 tema koju Vam neću dozvoliti da govorite u ovih pet minuta koje sam Vam dao.

5 GĐA SVEDOK: Niste me razumeli. Niste me razumeli. Ja ne želim o drugima
6 da govorim. Ja hoću da Vam kažem da sam odavde otišla u zatvor i da je čet'ri...
7 tri godine moje okruženje su prostitutke...

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Plavšić.

9 GĐA SVEDOK: ...oni koji se drogiraju, i tako dalje.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Plavšić, zaustaviću Vas ponovo.

11 GĐA SVEDOK: Znam.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ponovo ću Vas zaustaviti. Ja nisam
13 sugerisao druge u odnosu na Vas...

14 GĐA SVEDOK: M-hm.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] ...već druge u odnosu na gospodina
16 Krajišnika.

17 GĐA SVEDOK: M-hm.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Vi u tom smislu predstavljate drugu
19 osobu. Ja ne kažem da to nije pitanje koje Vi negdje možete da pokrenete i da ga
20 treba pokrenuti na odgovarajući način...

21 GĐA SVEDOK: Ne znam.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] ...ali ne u okviru ovog suđenja. A
23 gospodine O'Sullivan, možda biste Vi mogli da pomognete gospođi Plavšić da nađe
24 odgovarajući način da skrene pažnju Tribunala na ono što želi; ne, znači, ovom
25 Raspravnom vijeću, već Međunarodnom sudu.

26 Ima li još nešto, gospođo Plavšić?

27 GĐA SVEDOK: Ništa.

28 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Žao mi je što sam Vas zaustavio.

29 GĐA SVEDOK: Ništa. Ja sam Vam rekla da nema nikake veze sa... sa ovim i ja
30 nemam... Da. Dobro. Razumela sam sve, nije uopšte ništa potrebno. Hvala Vam.

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala. Gospođo Plavšić, ovim smo
2 završili Vaš iskaz u ovom predmetu. Htio bih da Vam zahvalim što ste došli.
3 Naravno, mi znamo da nije lagano putovanje koje ste poduzeli i nisu ni lake
4 okolnosti. Vi ste odgovarali na pitanja Vijeća i obje strane. Željeli bismo Vam
5 zahvaliti što ste to učinili, iako okolnosti za Vas nisu idealne. Ipak je za Vas
6 danas specijalan dan i nadam se da će on biti ugodan.

7 Mi prekidamo sa radom, a ja želim da informišem strane, a one to još ne
8 znaju, da u ponedjeljak nećemo zasjedati. Počecemo sa sljedećim svjedokom u
9 utorak ujutro. Ovo smo tek nedavno saznali, pa nismo mogli da obavijestimo
10 strane o toj promjeni u rasporedu.

11 G. JOSSE: [simultani prevod] Časni Sude, mi smo bili informisani još
12 juče.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, to kažem za sve ostale. Gospođo
14 Plavšić, želim Vam sretan put kući. Ustvari, možda je "dom" pogrešna riječ,
15 želim Vam sretan put u Švedsku i nadam se da ćete naći priliku da razgovarate sa
16 gospodinom O'Sullivan.

17 GĐA SVEDOK: Nemate šta da mi zahvaljujete jer sam prisiljena bila da
18 dođem. Nisam svojom voljom došla. To sam rekla u početku i s tim završavam.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] No, ipak, ja sam Vam zahvalio i ne
20 povlačim to. Znači, ne zahvaljujem Vam možda na dolasku, nego što ste odgovarali
21 na pitanja Vijeća i strana. I isto tako želim da se zahvalim obezbjeđenju zato
22
23
24
25
26
27
28
29
30

što je to izvan njihovog redovnog vremena.

Znači, nastavljamo sa radom u utorak popodne u 14.15h.

SEKRETAR: [simultani prevod] U sudnici II.

SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

[Svedok se povlači]

... Sednica završena u 14.07h.

Nastavak zakazan za utorak,

11.07.2006., u 14.15h.

petak, 07.07.2006.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.